Ministerie van Financiën

JAARVERSLAG
BEHEER STAATSDEELNEMINGEN

2012

JAARVERSLAG
BEHEER STAATSDEELNEMINGEN

2012

Liquor • Tobacco
Chocolates • Candies
Lounge 2
Gifts • Sunglasses
Perfumes • Cosmetics
Casino
Airline lounges 40-52
By invitation only
Change
AirportSpa
Toilets
Museum
Gates
PERFUMES COSMETICS

Inhoudsopgave

FASHION

1. Inleiding

INHOUDSOPGAVE

Voor u ligt het Jaarverslag Beheer Staatsdeelnemingen 2012. In de voorgaande edities werd ook het deelnemingenbeleid behandeld in het jaarverslag. Dit is in deze editie weggelaten omdat het op veel punten overlapt met de nota Deelnemingenbeleid Rijksoverheid 2013.

In deze editie worden op verzoek van de Tweede Kamer de buitenlandse activiteiten van staatsdeelnemingen in kaart gebracht. Onder buitenlandse activiteiten wordt verstaan deelnemingen, investeringen en samenwerkingsverbanden. De inventarisatie van buitenlandse activiteiten beperkt zich tot de deelnemingen in beheer bij het ministerie van Financiën.

Hoofdstuk 2 geeft algemene informatie over de afzonderlijke staatsdeelnemingen en beschrijft de invulling van het aandeelhouderschap bij deze staatsdeelnemingen. In hoofdstuk 3 treft u een toelichting op gebruikte definities. Achterin het jaarverslag vindt u een overzichtstabel van alle staatsdeelnemingen.

2. De portefeuille staatsdeelnemingen

INHOUDSOPGAVE

In dit hoofdstuk worden allereerst de staatsdeelnemingen gepresenteerd waarvan het beheer bij het ministerie van Financiën is belegd. Deze deelnemingen in beheer bij het ministerie van Financiën zijn onderverdeeld in operationele deelnemingen en deelnemingen in afbeheer. Van de deelnemingen die niet in beheer zijn bij het ministerie van Financiën, de categorie "beleidsdeelnemingen", worden enkel de kerncijfers weergegeven.

Algemene gegevens

Hier worden algemene gegevens van de staatsdeelneming vermeld: bedrijfssector, vestigingsplaats, jaar van oprichting, aantal werknemers (in fte), website en het belang van de Staat der Nederlanden.

Financieel overzicht

Het financieel overzicht bevat algemene financiële indicatoren over de balans en de winst- en verliesrekening van de betreffende deelneming. Door deze meer generieke aanpak kan het voorkomen dat de gekozen indicatoren niet helemaal recht doen aan het specifieke karakter van een deelneming, waardoor onderlinge vergelijkingen niet goed mogelijk zijn. Een voorbeeld is de solvabiliteitsratio (ratio van het eigen vermogen ten opzichte van het vreemd vermogen zoals opgenomen in de balans) voor financiële instellingen. Deze zal in de regel aanzienlijk lager zijn dan die van niet-financiële ondernemingen. Voor financiële instellingen is het gebruikelijk om het risicoprofiel van de bezittingen te betrekken in de berekening van de ratio voor de solvabiliteit. Hiervoor wordt bijvoorbeeld door de toezichthouder de BIS Tier 1 ratio gebruikt. Dergelijke indicatoren die het specifieke karakter van een staatsdeelneming uitdragen, zijn opgenomen onder bedrijfsspecifieke kerncijfers.

Corporate governance

In dit deel zijn indicatoren opgenomen over maatschappelijk verantwoord ondernemen en de naleving van de Nederlandse corporate governance code. Voor het onderwerp van maatschappelijk verantwoord ondernemen zijn de GRI (Global Reporting Initiative) en de Transparantiebenchmark als indicator opgenomen. Voor GRI wordt het door de deelneming in het jaarverslag over 2012 gebruikte toepassingsniveau van de GRI-richtlijnen gepresenteerd. Voor de Transparantiebenchmark is de positie van de betreffende deelneming in de Transparantiebenchmark 2012 vermeld. Hierbij dient echter wel te worden opgemerkt dat de Transparantiebenchmark 2012 de mate van transparantie van de externe verslaggeving over het verslagjaar 2011 beoordeelt. De Transparantiebenchmark met de beoordeling van verslaggeving over het jaar 2012 is op moment van verschijnen van dit jaarverslag nog niet gepubliceerd.

Directie en raad van commissarissen

Voor elke deelneming is de samenstelling van de directie of raad van bestuur en raad van commissarissen opgenomen. Voor deze leden zijn tevens gegevens over de bezoldiging of vergoeding, waar het commissarissen betreft opgenomen. Bij de bezoldiging van de leden van de directie is een onderscheid gemaakt tussen vaste beloning en variabele beloning. Ook zijn de pensioenlasten opgenomen. Voor deze beloningsgegevens geldt dat enkel de feitelijk toegekende, reguliere beloningen (inclusief variabele beloning) zijn opgenomen. Voor eventuele extra toelichting op de beloningen van bestuurders bij staatsdeelnemingen wordt verwezen naar de remuneratierapporten in de jaarverslagen van de staatsdeelnemingen.

Publiek belang

Per deelneming wordt beschreven wat de er mee gemoeide publieke belangen zijn en hoe deze publieke belangen worden geborgd.

Invulling aandeelhouderschap

Per deelneming is uitgewerkt op welke wijze in het verslagjaar invulling is gegeven aan de vier pijlers uit het deelnemingenbeleid: strategie, investeringen, bezoldigingsbeleid en vermogenspositie. Hierbij wordt vermeld welk beleid de deelneming voert en welke handelingen de aandeelhouder heeft verricht.

Buitenlandse activiteiten

Per deelneming worden de buitenlandse activiteiten beschreven en wordt de omvang van de buitenlandse activa gekwantificeerd. Verder wordt beschreven wat de belangrijkste risico's zijn en hoe deze risico's door de deelneming worden beheerst.

2.1 Operationele deelnemingen bij Financiën

INHOUDSOPGAVE

2.1.1 BNG Bank

Algemene gegevens	
Naam staatsdeelneming	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank)
Bedrijfssector	Financiële dienstverlening
Vestigingsplaats	Den Haag
Jaar van oprichting	1914
Aantal werknemers (in fte)	279
Website	www.bng.nl
Belang Staat der Nederlanden	50%

Financieel overzicht			
(€ mln.)	2012	2011	2010
Totaal activa	142.228	136.460	118.533
Eigen vermogen	2.752	1.897	2.259
Vreemd vermogen	139.476	134.563	116.274
Inkomsten	2.115	2.327	1.898
Winst	332	256	257
Dividend	83	64	128
Ontvangen door staat	41	32	64
Solvabiliteitsratio	0,02	0,02	0,02
Rendement op gemiddeld eigen vermogen	14,28%	12,32%	11,39%
Pay-out ratio	25%	25%	50%

Bedrijfsspecifieke kerncijfers			
	2012	2011	2010
Renteresultaat (€ mln.)	473	462	410
Verstrekte kredieten (€ mln.)	90.725	90.775	86.851
Naar risico gewogen activa (€ mln.)	11.729	11.647	11.181
BIS-ratio Tier 1	22%	20%	20%
Capital ratio	2,0%	1,8%	2,0%

Corporate governance	
Transparantiebenchmark 2012 (over 2011)	12
Global Reporting Initiative (GRI)	A+
Corporate Governance Code	√
Code Banken	√

Raad van bestuur		*Bezoldiging 2012 (€ '000)*			
	Functie	Bezoldiging	Variabel	Totaal	Pensioen
dr. ir. C. van Eykelenburg	Voorzitter	448	72	520	146
prof. dr. J.J.A. Leenaars	Lid	372	54	426	123
drs. J.C. Reichardt	Lid	356	57	413	64

Raad van commissarissen		
	Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)
dr. H.O.C.R. Ruding	Voorzitter	36
mw. mr. Y.C.M.T. van Rooy (tot 23 april 2012)	Vice-voorzitter en secretaris	9
mw. S.M. Dekker	Vice-voorzitter en secretaris	31
drs. R.J.N. Abrahamsen (tot 23 april 2012)	Lid	10
drs. H.H. Apotheker	Lid	26
mw. drs. H.G.O.M. Berkers RA	Lid	35
drs. T.J.F.M Bovens (per 23 april 2012)	Lid	20
dr. W.M. van den Goorbergh	Lid	35
drs. J.J. Nooitgedagt RA (per 23 april 2012)	Lid	22
mr. R.J.J.M. Pans	Lid	26
mw. M. Sint (per 20 augustus 2012)	Lid	11
mr. dr. A.G.J.M. Rombouts (tot 23 april 2012)	Lid	9

Beschrijving

BNG Bank is in 1914 door de Vereniging van Nederlandsche Gemeenten (VNG) opgericht als de Gemeentelijke Credietbank om als intermediair te fungeren tussen enerzijds (grote) beleggers en anderzijds gemeenten, provincies en een groeiend aantal nutsbedrijven. Aan die functie is sindsdien niet veel veranderd. Tegenwoordig vormen de woningcorporaties de grootste klantengroep van BNG Bank. Hoewel BNG Bank in de kern nog altijd een kredietbedrijf is, biedt de bank haar klanten ook diensten op het gebied van betalingsverkeer, beleggen en treasury. BNG Bank begeeft zich verder ook op het terrein van de zorgsector, nutsvoorzieningen en publiek-private samenwerking.
BNG Bank financiert zich op de internationale geld- en kapitaalmarkten. Kredietbeoordelaars Standard & Poor's, Moody's en Fitch hebben alledrie BNG Bank een *triple-A-rating* toegekend in 2012.

Juridische status en eigendom

BNG Bank is een naamloze vennootschap, waarvan de aandelen worden gehouden door Nederlandse overheden. De staat houdt 50% van de aandelen. De overige aandelen worden gehouden door gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. BNG Bank kende in 2012 meer dan 400 aandeelhouders.

Publiek belang

De kosten van maatschappelijke voorzieningen behoren voor de burger zo laag mogelijk te zijn. BNG Bank draagt daaraan bij door rendabele financiële dienstverlening tegen lage tarieven te verzorgen voor overheden en instellingen uit de semipublieke sector; dit zowel in goede als in slechte tijden.

Dit publiek belang wordt geborgd door:

- Gemeentewet en Provinciewet;
- Wet Financiering Decentrale Overheden (Fido);
- Financiële Verhoudingswet (FVw);
- Wet Financieel Toezicht (Wft);
- Ministeriële Regeling uitzettingen derivaten decentrale overheden (Ruddo);
- publiek aandeelhouderschap.

Invulling aandeelhouderschap

Strategie. BNG Bank profileert zich als 'bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang'. Met financiële dienstverlening tegen lage tarieven wil BNG Bank bijdragen aan het zo laag mogelijk houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. BNG Bank wil de positie van expert in financiering van publieke voorzieningen in de komende jaren verder versterken. Hiertoe is de strategie van de bank gericht op het inspelen op de (veranderende) behoeften van de klant door het volgen van het overheidsbeleid en het bieden van oplossingen voor financieringsvraagstukken. Op initiatief van de minister van Financiën zijn wel grenzen gesteld aan het inspelen op de veranderende behoeften van de klanten. De solvabiliteitsvrije kredietverlening zal de kernactiviteit van BNG Bank blijven, waarbij decentrale overheden, woningcorporaties en zorginstellingen de belangrijkste klantengroepen zijn.

Investeringen. De verstrekte kredieten vormen verreweg de belangrijkste investeringen van BNG Bank. In 2012 verstrekte BNG Bank € 11,1 miljard aan langlopende kredietverlening. Dit is € 1,2 miljard minder dan in 2011. Deze daling komt nagenoeg volledig voor rekening van de sector decentrale overheden. De teruglopende kredietvraag in deze sector is vooral veroorzaakt door de combinatie van aangekondigde bezuinigingen en de tegenvallende inkomsten door de verslechterde economische omstandigheden. De totale portefeuille langlopende uitzettingen aan klanten op basis van hoofdsommen is in 2012 toegenomen met € 0,9 miljard tot € 81,1 miljard, met name door de uitbetaling in 2012 van in eerdere jaren reeds gecontracteerde leningen. Kredietverlening behoeft geen instemming van aandeelhouders. Alleen fusies, overnames en investeringen groter dan een derde van het eigen vermogen behoeven goedkeuring van aandeelhouders. Die hebben zich in het verslagjaar niet voorgedaan.

Bezoldigingsbeleid. In 2009 is laatstelijk het beloningsbeleid bij BNG Bank vastgesteld, waarmee de beloning van nieuw te benoemen bestuurders is gematigd. De huidige bestuurders vallen nog onder het oude beloningsbeleid.

Vermogensstructuur. De vermogensstructuur heeft blijvende aandacht van de bank en haar aandeelhouders. In het licht van wijzigingen in internationale regelgeving omtrent kapitaalbuffers worden zwaardere vermogens- en liquiditeitseisen aan banken gesteld. Vanwege de introductie onder het Bazel III-toezichtkader van een norm voor de zogeheten *leverage ratio* van 3% moet BNG Bank het eigen vermogen laten groeien. Als gevolg hiervan voert BNG Bank een stringenter dividend- en reserveringsbeleid waardoor BNG Bank met ingang van de uitkering over het boekjaar 2011 25% (voorheen: 50%) van de nettowinst uitkeert als dividend. Mogelijk zal de noodzakelijke groei van het eigen vermogen verder opgebracht moeten worden met een relatief beperkte uitgifte van hybride schuldbewijzen die het karakter hebben van eigen vermogen.

Buitenlandse activiteiten

BNG Bank financiert zich op de internationale geld- en kapitaalmarkten. Nieuwe kredietverlening vindt uitsluitend plaats in Nederland. BNG Bank heeft nog enige langlopende uitzettingen in Europese landen. De bank laat deze door aflossingen uitlopen. BNG Bank volgt de ontwikkelingen in de financieel zwakkere landen aandachtig. Voor de meeste buitenlandse uitzettingen geldt dat in 2012 en in 2011 alle kasstromen tijdig en volledig zijn ontvangen en dat de bank tot op heden geen individuele reserveringen heeft hoeven doen voor toekomstige kasstromen.

2.1.2 Connexxion

Algemene gegevens	
Naam staatsdeelneming	Connexxion Holding N.V.
Bedrijfssector	Transport
Vestigingsplaats	Hilversum
Jaar van oprichting	1999
Aantal werknemers (in fte)	12220
Website	www.connexxion.nl
Belang Staat der Nederlanden	33,3% (tot 31 januari 2013)

Financieel overzicht			
(€ mln.)	2012	2011[1]	2010
Totaal activa	526,2	556,1	561,5
Eigen vermogen	177,0	178,0	170,9
Vreemd vermogen	349,2	378,1	390,6
Inkomsten	1056	1096	1105
Winst	2,2	4,9	5,8
Dividend	0	0	0
Ontvangen door staat	0	0	0
Solvabiliteitsratio	0,34	0,32	0,30
Rendement op gemiddeld eigen vermogen	1,24%	2,81%	3,46%
Pay-out ratio	0%	0%	0%

Bedrijfsspecifieke kerncijfers			
	2012	2011	2010
Geen			

Corporate governance	
Transparantiebenchmark 2012 (over 2011)	153
Global Reporting Initiative (GRI)	C
Corporate Governance Code	-

Directie		*Bezoldiging 2012 (€ '000)*			
	Functie	Bezoldiging[2]	Variabel	Totaal	Pensioen
H.A.B. Guyot	CEO				
B.J. Drexhage (tot 1 augustus 2012)[3]	CFO				
R.J. Dujardin	CCO				

Raad van commissarissen		
	Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)[4]
Th.G.J. Walrafen	Voorzitter	
F.N.P. Gagey	Lid	
mw. J.R.H. Maij-Weggen	Lid	
J.J.M. van der Does de Willebois	Lid	
E.J.J. Schenk	Lid	

[1] De cijfers over het jaar 2011 zijn aangepast op grond van boekhoudregels.
[2] Connexxion heeft in haar jaarverslag over 2012 alleen het totale bedrag aan beloningen aan de raad van bestuur bekendgemaakt. Het totaalbedrag was € 800.000,-, waarvan € 708.000,- aan vaste beloningen.
[3] Per 1 januari 2013 is mevrouw J.H.P.M. van der Wijst in dienst getreden als CFO.
[4] Connexxion heeft in haar jaarverslag over 2012 alleen het totale bedrag aan vergoedingen aan de raad van commissarissen bekendgemaakt. Het totaalbedrag was € 156.000,-

Beschrijving

Connexxion is een vervoerbedrijf voor openbaar stads- en streekvervoer. Daarnaast is Connexxion actief in het besloten vervoer met taxidiensten, ambulancezorg en tours. Ook verzorgt Connexxion vervoer over water. Connexxion verzorgt al dit vervoer in opdracht van zowel publieke opdrachtgevers, zoals decentrale overheden die het regionale busvervoer aanbesteden, als private opdrachtgevers voor wat betreft het besloten vervoer.

Juridische status en eigendom

Connexxion is een naamloze vennootschap waarvan de staat in 2012 nog 33,3% van de stemgerechtigde aandelen hield. De overige 66,7% van de aandelen waren in 2012 in eigendom van Transdev-BNG-Connexxion Holding B.V. In Transdev-BNG-Connexxion Holding B.V. hield in 2012 het Franse Veolia Transdev 75% van de aandelen en BNG 25% van de aandelen. Connexxion heeft een raad van bestuur en een raad van commissarissen. Op 31 januari 2013 heeft de staat haar belang van 33,3% van de aandelen verkocht aan Transdev-BNG-Connexxion Holding B.V.

Publiek belang

Het publieke belang bestaat uit het leveren van voorzieningen voor openbaar vervoer. Dit publieke belang is niet specifiek verbonden aan het bedrijf Connexxion, maar geldt voor alle openbaarvervoerbedrijven met concessies. Het toezicht op de concessie wordt uitgevoerd door de concessieverlener. Connexxion is voortgekomen uit een fusie van overheidsbedrijven in de transitieperiode naar marktwerking in het openbaar vervoer. Inmiddels zijn er meer spelers op de openbaarvervoermarkt en wordt het genoemde publieke belang volledig geborgd door de Wet Personenvervoer 2000. Derhalve zijn de aandelen van de staat in Connexxion na overleg met de Tweede Kamer begin 2013 verkocht aan Transdev-BNG- Connexxion Holding B.V.

Het publiek belang wordt geborgd door:

- het aanbestedingsregime, waarvan de kern is vastgelegd in de Wet Personenvervoer 2000 en onderliggende wet- en regelgeving.

Invulling aandeelhouderschap

Strategie. Gegeven dat het publieke belang voor het openbaar vervoer is geborgd via de Wet Personenvervoer 2000, richtte de minister van Financiën zich in zijn rol als medeaandeelhouder in Connexxion in 2012 op de financiële continuïteit van de onderneming. Voor de financiële continuïteit is onder andere gesproken over mogelijkheden om de indirecte kosten te verminderen.

Investeringen. Connexxion heeft in 2012 geen investeringen gedaan die aan de staat als aandeelhouder dienden te worden voorgelegd.

Bezoldigingsbeleid. Het beloningsbeleid voor de raad van bestuur is in 2010 vastgesteld. Hierin is een matiging voor de maximale beloning voor de (toekomstige) leden van de raad van bestuur bij Connexxion opgenomen. Alle benoemingen na die tijd zijn volgens het nieuwe beloningsbeleid vastgesteld.

Vermogensstructuur. In het jaar 2012 heeft de staat als aandeelhouder geen beslissingen genomen over de vermogensstructuur van Connexxion. Uit het jaarverslag over 2012 blijkt dat de AvA, op voorstel van de Raad van Commissarissen, heeft besloten de winst over 2012 volledig toe te voegen aan het eigen vermogen.

Buitenlandse activiteiten

Connexxion had in 2012 geen activiteiten in het buitenland.

2.1.3 COVRA

Algemene gegevens	
Naam staatsdeelneming	Centrale Organisatie voor Radioactief Afval (COVRA)
Bedrijfssector	Radioactiefafvalmanagement
Vestigingsplaats	Nieuwdorp
Jaar van oprichting	1982
Aantal werknemers (in fte)	54,3
Website	www.covra.nl
Belang Staat der Nederlanden	100%

Financieel overzicht

(€ mln.)	2012	2011	2010
Totaal activa	180,7	189,2	172,9
Eigen vermogen	9,9	10,6	10,4
Vreemd vermogen	170,8	178,6	162,5
Inkomsten	18,0	26,5	18,1
Winst	-0,70	0,23	0,93
Dividend	0	0	0
Ontvangen door staat	0	0	0
Solvabiliteitsratio	0,05	0,06	0,06
Rendement op gemiddeld eigen vermogen	-6,84%	2,19%	9,39%
Pay-out ratio	0%	0%	0%

Bedrijfsspecifieke kerncijfers

	2012	2011	2010
Totale volume opgeslagen laag- en middenradioactief afval (m3)	25669	23442	20541
Totale volume opgeslagen hoogradioactief afval (m3)	73,0	67,9	51,6
Aantal bezoekers voorlichtingscentrum	2.839	3.365	2.752
Stralingsdosis aan de terreingrens (% van toegestane limiet)	33,0%[5]	4,0%	4,0%

Corporate governance	
Transparantiebenchmark 2012 (over 2011)	59
Global Reporting Initiative (GRI)	C+
Corporate Governance Code	√

Directie — *Bezoldiging 2012 (€ '000)*

	Functie	Bezoldiging	Variabel	Totaal	Pensioen
dr. H.D.K. Codée	Directeur	152	-	152	62

Raad van commissarissen

	Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)
ir. J.J. Verwer	Voorzitter	20
prof.dr.ir. M. de Bruin (tot 1 juli 2012)	Lid	7
drs. P.L.B.A. van Geel	Lid	14
prof.dr.ir. T.H.J.J. van der Hagen (per 1 juli 2012)	Lid	7
drs. J. Lintjer	Lid	14

[5] De stijging is het gevolg van het vullen van het opslaggebouw voor verarmd uranium dat aan één kant van het terrein tot een hogere berekende stralingsdosis leidt voor eventuele medewerkers van het naastgelegen bedrijf. In werkelijkheid zal de dosis lager zijn omdat het naastgelegen bedrijf het terrein als opslagterrein gebruikt, waar beperkt medewerkers aanwezig zijn.

Beschrijving

Centrale Organisatie voor Radioactief Afval (COVRA) is in 1982 opgericht met het doel om uitvoering te geven aan het nationale radioactiefafvalbeleid. Dit houdt in dat één centrale organisatie verantwoordelijk is voor achtereenvolgens de overname van het radioactief afval bij de producenten, de verwerking tot een geconditioneerde vorm en voor de opslag onder gecontroleerde omstandigheden. De duur van de opslagperiode is ten minste honderd jaar. Gedurende deze periode van opslag zal een deel van de radioactiviteit van het afval vervallen tot onder de vergunningplichtige grens en als niet-radioactief materiaal kunnen worden afgevoerd. Het dan nog radioactieve deel zal na eventuele verdere bewerkingen naar een eindberging worden gebracht. Tot de leveranciers van radioactief afval behoren onder meer EPZ (eigenaar van de kerncentrale in Borssele), ECN (van de onderzoeksreactor in Petten), Technische Universiteit Delft (eigenaar van de onderzoeksreactor in Delft) en ziekenhuizen.

Juridische status en eigendom

COVRA is een naamloze vennootschap. Sinds 15 april 2002 is de Staat der Nederlanden de enige aandeelhouder in deze vennootschap.

Publiek belang

Hoewel het beperkt is, vindt het gebruik van radioactieve stoffen plaats in een breed gebied van toepassingen die niet zijn weg te denken in de huidige maatschappij. Hierdoor zal er altijd radioactief afval worden geproduceerd. Voor een goede en langdurige zorg voor dit afval is het van belang dat de beheersorganisatie stabiel is en is gericht op een lang bestaan. COVRA dient als enige partij in Nederland dit publieke belang voor langdurige zorg van radioactief afval. COVRA is in essentie verantwoordelijk voor:

- overname van radioactief afval bij de producenten;
- verwerking tot een geconditioneerde vorm van dit afval;
- langdurige opslag onder gecontroleerde omstandigheden;
- het bewaken en controleren van al het opgeslagen afval;
- voorbereiden van de eindberging.

Dit publieke belang wordt geborgd door:

- Kernenergiewet 1963 en de daarop gebaseerde besluiten;
- publiek aandeelhouderschap.

Invulling aandeelhouderschap

Strategie. De missie van COVRA is: “blijvend zorg dragen voor het radioactief afval in Nederland”. In het beleidsplan 2009-2014 is als strategie vastgelegd dat de missie voor COVRA wordt versterkt, verruimd en verder wordt geprofileerd. Deze strategie houdt in het:

- realiseren van optimale bedrijfs- en milieuprestaties;
- (doen) uitvoeren van een Nederlands/internationaal onderzoeksprogramma voor eindberging;
- actief uitvoeren van voorlichtingsactiviteiten.

Investeringen. In het verslagjaar zijn geen investeringsbeslissingen ter goedkeuring voorgelegd aan de aandeelhouder. Periodiek breidt COVRA haar opslagcapaciteit voor het radioactief afval uit.

Bezoldigingsbeleid. COVRA behoort tot de categorie “publiek” uit het beloningskader voor staatsdeelneming. De bezoldiging van de directeur is conform de uitgangspunten voor deze categorie.

Vermogensstructuur. Kenmerkend aan de balans van COVRA zijn de voorzieningen die worden getroffen voor toekomstige kosten van langetermijnopslag en eindberging van het radioactief afval. Zo is voor de dekking van die toekomstige kosten een fonds opgericht. Dat fonds groeit deels door de vergoeding die leveranciers van COVRA betalen voor het gehele verdere traject van behandeling en opslag alsook voor de eventuele eindberging. Met dit fonds kan COVRA beleggingen doen binnen de beperkingen van een fondsreglement om ervoor te zorgen dat voldoende middelen beschikbaar zijn voor de eindberging. De middelen die zijn gestort in het fonds voor de eindberging (het Waarborgfonds Eindberging) zijn gestald bij het ministerie van Financiën. Eind 2012 was de omvang van alle voorzieningen in totaal ruim € 161 miljoen. De groei van het fonds blijft achter bij eerder geprognosticeerde lijnen. Dit is onderwerp van gesprek tussen COVRA en de aandeelhouder. De statuten van COVRA schrijven voor dat de winst geheel gereserveerd dient te worden, tenzij de aandeelhoudersvergadering anders beslist. Over 2012 is een klein verlies geleden, onder andere door een lagere omzet en een achterblijvend beleggingsresultaat van het hiervoor genoemde fonds. Dit verlies komt ten laste van de algemene reserves.

Buitenlandse activiteiten

COVRA had in 2012 geen activiteiten in het buitenland.

2.1.4 FMO

Algemene gegevens	
Naam staatsdeelneming	Nederlandse Financierings-Maatschappij Voor Ontwikkelingslanden N.V. (FMO)
Bedrijfssector	Financiële dienstverlening
Vestigingsplaats	Den Haag
Jaar van oprichting	1970
Aantal werknemers (in fte)	306
Website	www.fmo.nl
Belang Staat der Nederlanden	51%

Financieel overzicht (€ mln.)	2012	2011	2010
Totaal activa	5.561	5.059	4.305
Eigen vermogen	1.822	1.665	1.514
Vreemd vermogen	3.739	3.394	2.791
Inkomsten	271,5	237,9	225,2
Winst	146	93,4	126,2
Dividend	6,7	2,1	1,9
Ontvangen door staat	3,4	1,1	0,8
Solvabiliteitsratio	0,33	0,33	0,35
Rendement op gemiddeld eigen vermogen	8,37%	5,88%	8,34%
Pay-out ratio	5%	2%	2%

Bedrijfsspecifieke kerncijfers	2012	2011	2010
BIS Solvency ratio	29,0%	29,4%	29,0%
Equityportefeuille (€ mln.)	914	795	688
Leningportefeuille private partijen (€ mln.)	2.758	2.522	2.585
Aantal bezoekers voorlichtingscentrum	2.839	3.365	2.752
"Economic Development Impact Score ("EDIS")"	65	67	66

Corporate governance	
Transparantiebenchmark 2012 (over 2011)	26
Global Reporting Initiative (GRI)	B+
Corporate Governance Code	√
Code Banken	√

Directie	Functie	Bezoldiging	Variabel	Totaal	Pensioen
		Bezoldiging 2012 (€ '000)			
Nanno Kleiterp	CEO	297	-	297	121
Nico Pijl	CR&FO	227	-	227	106
Jurgen Rigterink	CIO	227	-	227	50

Raad van commissarissen	Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)
Jean Frijns	Voorzitter	24,8
Rein Willems	Vice-voorzitter	17,7
Bert Bruggink	Lid	18,7
Alexandra Schaapveld	Lid	11,2
Agnes Jongerius	Lid	18,0
Pier Vellinga	Lid	17,7

Beschrijving
De Financierings-Maatschappij voor Ontwikkelingslanden (FMO) is opgericht in 1970 als onderdeel van het ontwikkelingsbeleid van het toenmalige kabinet. FMO is een ontwikkelingsbank die als doel heeft een bijdrage te leveren aan de bevordering van duurzame economische groei in ontwikkelingslanden. Dit doet zij door bedrijven in ontwikkelingslanden eigen vermogen te verschaffen of leningen te verstrekken waarbij alleen rendabele projecten in aanmerking komen voor financiering, die voldoen aan FMO's standaarden voor sociaal beleid, milieu en "good governance". De activiteiten van de ontwikkelingsbank zijn complementair aan die van commerciële partijen. Dit betekent dat in beginsel alleen projecten worden gefinancierd die onder identieke condities niet door marktpartijen zouden worden gefinancierd. Op deze manier probeert FMO de stroom van financieringen naar onder andere de ontwikkelingslanden te faciliteren. Hierdoor neemt FMO een stimulerende positie in voor de financiering van initiatieven in ontwikkelingslanden.

Juridische status en eigendom
FMO is een naamloze vennootschap waarvan de staat 51% van de stemgerechtigde aandelen houdt. De overige 49% van de aandelen is grotendeels in eigendom van commerciële banken. De vennootschap is ingericht volgens het structuurregime. In de periode tussen 1999 en 2005 heeft de staat een bedrag van in totaal € 658 miljoen gestort, dat als kapitaal is opgenomen op de balans van FMO. Hiermee is meer dan 90% van FMO's eigen vermogen verschaft door de staat. Inmiddels is het eigen vermogen door winstinhouding gegroeid tot ruim € 1,8 miljard.

Publiek belang
FMO is opgericht om een bijdrage te leveren aan de bevordering van duurzame economische groei in ontwikkelingslanden. Door de private sector in deze landen te versterken, wil de staat een bijdrage leveren aan het terugdringen van armoede. Door de staatsgarantie op bijvoorbeeld obligaties die FMO uitgeeft, geniet de ontwikkelingsbank een AAA-status. Hierdoor kan FMO relatief goedkoop kapitaal aantrekken, waarmee projecten in ontwikkelingslanden kunnen worden gefinancierd die veelal een hoog financieel risicoprofiel hebben.

Dit publiek belang wordt geborgd door:
- overeenkomst staat-FMO van 16 november 1998 en het bijbehorende addendum;
- publiek aandeelhouderschap.

Invulling aandeelhouderschap
Strategie. FMO stelt vierjaarlijks de strategie op, waarna het aan de staat ter raadpleging wordt voorgelegd. In 2012 heeft FMO een nieuwe strategie ontwikkeld voor de periode 2013-2016: "*The road to* Doubling our Impact and Halving our Footprint *by 2020*". FMO's doel is om in 2020 haar ontwikkelingsimpact te verdubbelen en de *ecological footprint* te halveren. FMO richt zich primair op de financiële, energie- en agrarische sector in ontwikkelingslanden. De staat hanteert als richtlijn dat FMO's strategie naast rendabel ook in lijn moet zijn met de onder de "publiek belang" genoemde overeenkomst die in 1998 is opgesteld. Hierin zijn onder andere de beleidsuitgangspunten van de ontwikkelingsbank opgenomen.

Investeringen. Kredietverstrekking en participaties vormen voor een bank als FMO de belangrijkste investeringen. FMO investeert in ontwikkelingslanden die conform de methodologie van de Wereldbank geclassificeerd worden in low-income, lower-middle income en upper-middle income countries, (respectievelijk LIC's, LMIC's en UMIC's) Voor de nieuwe strategieperiode heeft FMO zich ten doel gesteld om 35% van de investeringen plaats te laten vinden in de 55 armste ontwikkelingslanden. Deze doelstelling is een aanpassing van het in de overeenkomst FMO-Staat (1998) vastgelegd streven om circa 35% van de financieringen in LICs te realiseren. De aanpassing is gedaan, omdat meer en meer LICs migreren naar LMICs en uitvoering van het streven praktisch steeds moeilijker werd; een vernieuwde doelstelling met focus op de armste landen was daarom noodzakelijk. Het streven om circa 70% van de financieringen te realiseren in LIC's en LMIC's samen, blijft onveranderd van toepassing. Investeringen groter dan een derde van het kapitaal behoeven goedkeuring van aandeelhouders. Die hebben zich in het verslagjaar niet voorgedaan. De totale investeringsportefeuille nam toe van € 5,9 miljard in 2011 tot € 6,3 miljard in 2012. De kwaliteit van de portefeuille bleef sterk.

Bezoldigingsbeleid. Aan de hand van het beoordelingskader voor beloningsbeleid bij staatsdeelnemingen, heeft de minister van Financiën in 2009 een nieuw gematigder beloningsbeleid voor de raad van bestuur van FMO vastgesteld. Een deel van de zittende bestuurders is nog onder het oude beloningsbeleid benoemd.

Vermogensstructuur. FMO heeft een banklicentie en valt onder toezicht van De Nederlandsche Bank (DNB). De ontwikkelingsbank voldoet ruimschoots aan DNB's solvabiliteitseisen. Gelet op het risicoprofiel van de portefeuille hanteert FMO intern nog prudentere richtlijnen; de bank is conservatief gekapitaliseerd. Uit het dividendbeleid vloeit voort dat het grootste gedeelte van de nettowinst aan FMO's reserves wordt toegevoegd. Gelet op FMO's sterke vermogensstructuur is op de laatste AVA besloten om het beleid aan te passen en voortaan het maximaal uitkeerbare deel van de winst (±5%) uit te keren aan de aandeelhouders. Daardoor is de pay-out ratio dit jaar meer dan verdubbeld. FMO realiseerde een nettowinst van € 146 miljoen in 2012 (2011: € 93 miljoen). Verkoopopbrengsten van participaties en daling van de voorzieningen op leningen en *equity investments* waren de belangrijkste oorzaken voor de resultaatverbetering.

Buitenlandse activiteiten
FMO participeert in ondernemingen en verschaft leningen in ontwikkelingslanden. Daarom vinden per definitie alle financieringsactiviteiten in het buitenland plaats. FMO is zeer conservatief gekapitaliseerd, omdat de bank in de armste landen actief is.

2.1.5 Gasunie

Algemene gegevens	
Naam staatsdeelneming	N.V. Nederlandse Gasunie (Gasunie)
Bedrijfssector	Energie
Vestigingsplaats	Groningen
Jaar van oprichting	1963
Aantal werknemers (in fte)	1.685
Website	www.gasunie.nl
Belang Staat der Nederlanden	100%

Financieel overzicht			
(€ mln.)	2012	2011	2010
Totaal activa	11.073	10.109	11.113
Eigen vermogen	4.857	4.437	5.261
Vreemd vermogen	6.216	5.672	5.852
Inkomsten	1.506	1.726	1.523
Winst	359	-602	454
Dividend	215	-	182
Ontvangen door staat	215	-	182
Solvabiliteitsratio	0,44	0,44	0,47
Rendement op gemiddeld eigen vermogen	7,72%	-12,41%	8,58%
Pay-out ratio	60%	0%	40%

Bedrijfsspecifieke kerncijfers	2012	2011	2010
Getransporteerd volume in Nederland (mld. m3)	105	102	111
Getransporteerd volume in Duitsland (mld. m3)	24	25	24
Investeringen materiële vaste activa (€ mln.)	501	681	1.171

Corporate governance	
Transparantiebenchmark 2012 (over 2011)	44
Global Reporting Initiative (GRI)	C
Corporate Governance Code	√

Directie					*Bezoldiging 2012 (€ '000)*
	Functie	Bezoldiging	Variabel	Totaal	Pensioen
P.C. van Gelder	CEO	267	81	347	44
I.M. Oudejans (per 1 oktober 2012)	CFO	62	17	79	10
H.A.T. Chin Sue (tot 1 juli 2012)	CFO	122	33	155	43
G.H. Graaf	COO	230	65	296	45

Raad van commissarissen	Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)
G.J. van Luijk	Voorzitter	40
H.L.J. Noy	Vice-voorzitter	32
R. de Jong (per 16 mei 2012)	Lid	15
A. Lont	Lid	27
mw. M.J. Poots-Bijl	Lid	29
J.P.H.J. Vermeire	Lid	30
C. Griffioen (tot 1 mei 2012)	Lid	10

Beschrijving
De Nederlandse Gasunie (Gasunie) richt zich sinds de afsplitsing van de handelsactiviteiten in 2005 op landelijk gastransport en op gasinfrastructuuractiviteiten. Hieronder vallen onder meer het beheer en de ontwikkeling van het landelijk gastransportnet, het aanbieden van gastransport en hieraan complementaire diensten, zoals gasopslag, LNG-infrastructuur en participatie in langeafstandslijnen om de aanvoer van gas naar Noordwest-Europa veilig te stellen en te bevorderen

Juridische status en eigendom
Gasunie is een naamloze vennootschap, waarvan de staat 100% van de stemgerechtigde aandelen houdt. Voor de onderneming geldt het verlicht structuurregime. Gasunie Transport Services B.V. ("GTS") is als 100%-dochter van Gasunie verantwoordelijk voor de uitvoering van wettelijke taken betreffende onafhankelijk beheer van het Nederlandse gastransportnet. Gasunie Deutschland GmbH & Co. KG is verantwoordelijk voor het Noord-Duitse netwerk. Om de markt zo goed mogelijk te bedienen, wordt het gereguleerde netwerk in beide landen zoveel mogelijk als één geheel beheerd.

Publiek belang
Het publieke belang van Gasunie bestaat uit het borgen van de zekerheid van transport ("leveringszekerheid") en de langetermijnvoorzieningszekerheid, waarbij betaalbaarheid van gas en veiligheid van de gasinfrastructuur de belangrijkste randvoorwaarden zijn.

Specifiek voor Gasunie-dochter GTS, als beheerder van het landelijk gastransportnet, gelden de volgende publieke belangen:
- continuïteit en kwaliteit van het gastransportnet en aanverwante taken garanderen als vitale schakel van het Nederlandse gastransport;
- op doelmatige wijze investeren in voldoende transportcapaciteit om te voorzien in de totale marktbehoefte, waaronder bevordering van de inname uit kleine velden;
- eerlijke mededinging: non-discriminatoire toegang tot het gastransportnet;
- voorkomen van misbruik van marktmacht: doelmatig beheer van het gastransportnet;
- veiligheid van het gastransportnet en van installaties die gas verbruiken, waarbij het milieu wordt ontzien.

Dit publiek belang wordt geborgd door:
- Gaswet;
- Besluit milieutaak gasbedrijven Gaswet;
- Besluit stimulering duurzame energieproductie;
- Besluit leveringszekerheid Gaswet;
- publiek aandeelhouderschap.

Invulling aandeelhouderschap
Strategie. De strategische doelstellingen van Gasunie passen binnen het gasrotondebeleid van de overheid. Dit beleid heeft tot doel om – met het oog op de teruglopende Europese aardgasproductie – de gasvoorziening te faciliteren en te bevorderen. Voorzieningszekerheid, het bevorderen van een liquide gasmarkt, een leidende rol in de ontwikkeling van de Europese gasinfrastructuur, het bevorderen van de transitie naar een duurzame energievoorziening en het benutten van hoogwaardige kennis zijn hierin leidende doelstellingen. Als enig aandeelhouder wordt de minister van Financiën nauw betrokken bij de strategie. Hiertoe vindt ook regelmatig overleg plaats met het ministerie van Economische Zaken.

*Investeringen.*Voorgenomen deelnemingen en investeringen door Gasunie, die meer bedragen dan respectievelijk € 50 miljoen en € 100 miljoen, dienen ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de aandeelhouder. De aandeelhouder heeft in 2012 ingestemd met een investering voor uitbreiding van de transportcapaciteit tussen het Deense en Duitse net. Het betreft een gereguleerde investering met een adequaat voorzien rendement. Verder heeft de aandeelhouder in 2012 goedkeuring verleend aan Gasunie om haar belang in NEL (Nordeuropäische Erdgas-Leitung) te verhogen van 20% naar 25%. Het betreft de aansluiting van Nord Stream op Gasunies Duitse net, waarmee Russisch gas direct geïmporteerd kan worden.

Bezoldigingsbeleid. Aan de hand van het beoordelingskader voor beloningsbeleid bij staatsdeelnemingen, heeft de minister van Financiën in 2009 een nieuw gematigd beloningsbeleid voor de raad van bestuur van Gasunie vastgesteld. Alle zittende bestuurders zijn conform het vigerende beleid benoemd.

Vermogensstructuur. Na een verlies in 2011 heeft Gasunie in 2012 een netto winst behaald van € 359 miljoen. De vermogensstructuur is gezond met *credit ratings* AA- (Standard & Poor's) en A2 (Moody's). Voor het boekjaar 2012 is een *pay-out ratio* van 60% vastgesteld, waardoor het dividend voor de staat uitkomt op € 215 miljoen.

Buitenlandse activiteiten
Gasunie bezit een netwerk in Noord-Duitsland en belangen in een aantal internationale (onderzeese) pijpleidingen. 80% van het door Gasunie getransporteerde gas gaat door Nederland, 20% van het gastransport vindt in het buitenland plaats. In 2012 kwam 70% van de omzet van Gasunie van de Nederlandse dochter GTS, 15% van Gasunie Deutschland en 15% van niet-gereguleerde activiteiten. De belangrijkste risico's in het buitenland betreffen volumerisico (gasstromen kunnen wegvallen of via een andere route worden geleid) en reguleringsrisico (de toezichthouder kan de tarieven neerwaarts bijstellen). Door diversificatie naar niet-gereguleerde activiteiten probeert Gasunie het reguleringsrisico voor een deel af te dekken. Het volumerisico wordt afgedekt met langjarige transportcontracten. Na eerdere afboekingen op het Duitse netwerk worden deze risico's als overzienbaar beschouwd en passend bij het bedrijfsprofiel.

De omvang van de buitenlandse activa van Gasunie bedroeg in 2012 € 1,8 miljard. euro (circa 16% van de totale activa van Gasunie)

2.1.6 Havenbedrijf Rotterdam

Algemene gegevens	
Naam staatsdeelneming	Havenbedrijf Rotterdam N.V. (HbR)
Bedrijfssector	Infrastructuur
Vestigingsplaats	Rotterdam
Jaar van oprichting	1932
Aantal werknemers (in fte)	1191
Website	www.portofrotterdam.com
Belang Staat der Nederlanden	29,2%

Financieel overzicht

(€ mln.)	2012	2011	2010
Totaal activa	3.698	3.215	3.280
Eigen vermogen	2.093	1.957	1.854
Vreemd vermogen	1.605	1.258	1.426
Inkomsten	615	588	551
Winst	228	195	154
Dividend	86	65[6]	64
Ontvangen door staat	25	19	19
Solvabiliteitsratio	0,57	0,61	0,57
Rendement op gemiddeld eigen vermogen	11,24%	10,21%	8,62%
Pay-out ratio	38%	33%	41%

Bedrijfsspecifieke kerncijfers

	2012	2011	2010
Overslag (mln. metric tons)	442	435	430
Aantal bezoeken zeeschepen	32.057	33.681	34.404
Marktaandeel in Hamburg-Le Havre range	37,5%	37,0%	37,8%

Corporate governance

Transparantiebenchmark 2012 (over 2011)	6
Global Reporting Initiative (GRI)	A+
Corporate Governance Code	√

Directie — *Bezoldiging 2012 (€ '000)*

	Functie	Bezoldiging	Variabel	Totaal	Pensioen
ir. drs. H.N.J. Smits	CEO	346	39	385	75
ir. P.R.J.M. Smits CMA CTP	CFO	262	45	307	52
mw. ir. T. Menssen MBA (tot 01-09-2012)	COO	184	9	193	42
ir. R. (Ronald) Paul (per 01-09-2012)	COO	87	12	99	19

Raad van commissarissen

	Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)
R.P.M. van Slobbe	President-commissaris	35
ir. J.M. Kroon MBA	Lid	30
mw. ir. M.W.L. van Vroonhoven MBA	Lid	30
drs. R. (Robert) Frohn (per 01-01-2012)	Lid	30
drs. T.H. (Timo) Huges (per 01-03-2012)	Lid	25

[6] Exclusief de €25,1 mln. extra dividend die Gemeente Rotterdam heeft ontvangen wegens het vrijvallen van de voorziening Commerz. Dit is namelijk een eenmalig dividend.

Beschrijving

Het Havenbedrijf Rotterdam (HbR) is beheerder, exploitant en ontwikkelaar van het Rotterdamse haven- en industriegebied. De doelen van het HbR zijn ontwikkeling, aanleg, beheer en exploitatie van het haven- en industriegebied in Rotterdam, en het bevorderen van een effectieve, veilige en efficiënte scheepvaartafwikkeling in de Rotterdamse haven en het aanloopgebied voor de kust.

Juridische status en eigendom

HbR is een naamloze vennootschap. Er zijn twee aandeelhouders: de gemeente Rotterdam en de staat. De gemeente Rotterdam heeft 70 5/6 % van de aandelen, de staat heeft 29 1/6 % van de aandelen. Na de verzelfstandiging van het Gemeentelijk Havenbedrijf in het HbR is op 23 mei 2007 de staat toegetreden als medeaandeelhouder. Het verlicht structuurregime is van toepassing.

Publiek belang

De Rotterdamse haven is van grote betekenis voor de Nederlandse economie en het vestigingsklimaat, aangezien het een van de belangrijkste kruispunten van goederenstromen ter wereld is. De aanleiding voor participatie door het Rijk in HbR is de aanleg van de Maasvlakte II. De volgende groepen van publieke belangen zijn gedefinieerd voor het HbR:

- continuïteit en kwaliteit van de haven Rotterdam als vitale schakel in de mainport;
- efficiënte marktverhoudingen: eerlijke mededinging en vrije toegang tot infrastructuur;
- nautische veiligheid en duurzaam ruimtegebruik.

Deze publieke belangen worden geborgd door[7]:

- het Havenmeesterconvenant;
- de PKB PMR[8] (nu: "AMvB Ruimte");
- de Uitwerkingsovereenkomsten PMR;
- de Convenanten Haventarieven HbR-Deltalinqs en HbR-VNPI[9];
- de Akte Vestiging Erfpacht I en II Maasvlakte II;
- de Overeenkomst Taakverwaarlozing;
- publiek aandeelhouderschap.

Van gemeentewege zijn nog van belang de Operationele Havenovereenkomst tussen de gemeente Rotterdam en Havenbedrijf Rotterdam N.V. en de inbrengovereenkomst.

Invulling aandeelhouderschap

Strategie. HbR heeft vanuit haar statutaire doelen de volgende missie geformuleerd: *"Het Havenbedrijf Rotterdam ontwikkelt in partnerschap dé Europese haven van wereldklasse."* HbR zet in op het verder ontwikkelen van het haven- en industriecomplex Rotterdam tot het meest concurrerende, innovatieve en duurzame ter wereld. Het bedrijf creëert waarde voor klanten door het ontwikkelen van ketens, netwerken en clusters.

Investeringen. De grootste investering is op dit moment Maasvlakte II: de ontwikkeling van 2.000 hectare nieuw gebied waardoor de haven 20% groter wordt. In 2012 is gestart met het verlengen van het Yangtzekanaal naar Maasvlakte II. Tegelijkertijd startte de bouw van twee nieuwe containerterminals. Inmiddels is Maasvlakte II in gebruik genomen. De investering in Maasvlakte II is ongeveer € 3 miljard groot. Wat betreft het bestaand Rotterdams gebied is de investeringsportefeuille voor de komende jaren rond de € 212 miljoen per jaar. Dit zijn investeringen in (onder meer) klantgebonden investeringsinitiatieven, openbare inrichting, deelnemingen en vastgoed. Investeringen groter dan € 50 miljoen moeten ter goedkeuring aan de AvA worden voorgelegd. Internationale participaties moeten altijd aan de aandeelhouders voorgelegd worden. In 2012 is de aankoop van een stuk grond van € 75 miljoen goedgekeurd door de aandeelhouders.

Bezoldigingsbeleid. HbR is in het beoordelingskader bezoldigingsbeleid ingedeeld in de categorie "markt-publiek". De aandeelhouders hebben in 2011 een nieuw en gematigder bezoldigingsbeleid vastgesteld. De huidige CFO, COO en toekomstig CEO zijn onder dat beloningsbeleid benoemd.

Vermogenspositie. In 2012 zijn er afspraken gemaakt tussen de staat en het HbR over de gedeeltelijke restitutie van de door de staat gedane rijksbijdrage voor de aanleg van Maasvlakte II. De staat heeft in 2013 circa € 295 miljoen daarvoor ontvangen. Dit gaf aandeelhouders gemeente Rotterdam en de Staat ook de ruimte om het dividendbeleid aan te passen, waardoor de staat per jaar ruim vijf miljoen meer dividend per jaar ontvangt.

Buitenlandse activiteiten

HbR heeft twee deelnemingen in het Sultanaat van Oman: Sohar Industrial Port Company (SIPC) en Sohar Industrial Development Company (SIDC). De belangrijkste risico's zijn de zogenaamde landenrisico's, bijvoorbeeld de politieke en sociaaleconomische gebeurtenissen die in een land plaatsvinden. HbR hanteert strenge criteria voor het aangaan van nieuwe buitenlandse activiteiten. Er wordt onder andere kritisch gekeken naar de rendementsdoelstelling en naar de partijen waarmee wordt samengewerkt. Om de risico's te mitigeren hebben de deelnemingen in Oman ook een professionele governancestructuur. In de statuten van de deelnemingen is verankerd dat investeringen in Oman de goedkeuring behoeven van de RvC en aandeelhouder (HbR), waardoor HbR proactief kan sturen. Verder benoemt HbR met de andere aandeelhouders de leden van de directie en raad van commissarissen.

De omvang van de activa in 2012 van HbR in Oman bedroeg in 2012 € 43 miljoen. (1,1% van de totale activa van HbR).

[7] Zie ook Tweede Kamer der Staten-Generaal, vergaderjaar 2004-2005, 24 691, nr. 60; Tweede Kamer der Staten-Generaal, vergaderjaar 2005-2006, 28165, nr. 46; en Tweede Kamer der Staten-Generaal, vergaderjaar 2005-2006, 24691, nr. 71.

[8] Planologische Kernbeslissing-Plus Project Mainportontwikkeling Rotterdam

[9] Overeengekomen op 9 juni 2011.

2.1.7 Holland Casino

Algemene gegevens	
Naam staatsdeelneming	Holland Casino
Bedrijfssector	Kansspelen
Vestigingsplaats	Hoofddorp
Jaar van oprichting	1974
Aantal werknemers (in fte)	4119
Website	www.hollandcasino.nl
Belang Staat der Nederlanden	Stichting onder controle van de staat

Financieel overzicht

(€ mln.)	2012	2011	2010
Totaal activa	228,0	245,8	237,5
Eigen vermogen	65,2	65,9	62,1
Vreemd vermogen	151,7	163,8	150,8
Inkomsten	539,4	557,2	546,3
Winst	-0,7	3,8	-9,9
Dividend	0,0	0,0	0,0
Ontvangen door staat	0,0	0,0	0,0
Solvabiliteitsratio	0,30	0,29	0,29
Rendement op gemiddeld eigen vermogen	-0,99%	5,92%	-14,74%
Pay-out ratio	0%	0%	0%

Bedrijfsspecifieke kerncijfers

	2012	2011	2010
Aantal bezoeken (duizendtallen)	5594	5699	5624
Besteding per bezoek (€)	96	98	97
Afgedragen kansspelbelasting (mln €)	140,4	144,6	141,2

Corporate governance	
Transparantiebenchmark 2012 (over 2011)	41
Global Reporting Initiative (GRI)	C
Corporate Governance Code	√

Directie — *Bezoldiging 2012 (€ '000)*

	Functie	Bezoldiging	Variabel	Totaal	Pensioen
D.F. Flink[10]	CEO	281	55	336	46
W.G. Kooijman (tot 1 januari 2013)	CFO	221	60	281	35
N.M.A.M. Leise	COO	188	32	221	30
A.M.J.H. de Kleijn (per 1 november 2012)	CFO	33	0	33	5

Raad van commissarissen

	Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)
A. Schouwenaar	Voorzitter	28,5
W.J.M. van den Dijssel	Lid	22,0
F.I.M. Houterman	Lid	20,5
A.E.J.M. Schaapveld	Lid	22,6
W.F.C. Stevens	Lid	20,5
M.M. van Zuijlen	Lid	22,0

[10] Afgetreden per 5 juni 2013.

Beschrijving

Holland Casino is in 1974 opgericht om een legaal alternatief te bieden voor het illegale aanbod op het gebied van casinospelen en zodoende het aanbod van casinospelen te kanaliseren. Sinds december 1975 is Holland Casino door de Nederlandse overheid aangewezen als enig vergunninghouder voor het aanbieden van casinospelen in Nederland. Het doel van Holland Casino is het organiseren van casino's met inachtneming van de geldende wettelijke bepalingen, de op grond daarvan verleende vergunningen en de daarbij gestelde voorwaarden. Holland Casino geeft bij haar bedrijfsvoering invulling aan de doelstellingen van het Nederlands kansspelbeleid, waarvan de uitgangspunten zijn geformuleerd in de Wet op de Kansspelen.

Juridische status en eigendom

Holland Casino is een stichting en heeft dus geen aandelenkapitaal, zoals een kapitaalvennootschap. De minister van Financiën is verantwoordelijk voor het beheer en treedt op als ware hij aandeelhouder. Holland Casino wordt derhalve behandeld als een staatsdeelneming. In de statuten van Holland Casino zijn de rechten en bevoegdheden van de minister van Financiën vastgelegd. Onder de minister van Veiligheid en Justitie vallen de beleidsmatige bevoegdheden.

Publiek belang

Het hoofddoel van het kansspelbeleid is het reguleren en beheersen van kansspelen met bijzondere aandacht voor het tegengaan van kansspelverslaving, het beschermen van de consument en het tegengaan van illegaliteit en criminaliteit. Uit dit algemene hoofddoel volgt het publiek belang van Holland Casino, namelijk:

- het leiden van de vraag naar een betrouwbaar en gecontroleerd legaal aanbod van casinospelen;
- het beschermen van de consument en het tegengaan van kansspelverslaving door te voorkomen dat de sector wordt verstoord door oneerlijke, ondeskundige en onbetrouwbare aanbieders van (casino)spelen.

Dit publiek belang wordt geborgd door:

- Wet op de Kansspelen;
- Beschikking Casinospelen 1996;
- Besluit College van Toezicht op de Kansspelen;
- Kansspelenbesluit;
- Speelautomatenbesluit 2000;
- Uitvoeringsbesluit Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme;
- publiek aandeelhouderschap.

Invulling aandeelhouderschap

Strategie. Uitvoering van de strategie "Play Your Game" zal worden gestopt. De externe en interne omstandigheden waarin de onderneming opereert zijn inmiddels significant veranderd en nopen tot ontwikkeling van een nieuwe strategie. Dit gebeurt in 2013.

Investeringen. De sinds 2008 verzwakte financiële situatie van Holland Casino vraagt om een zeer zorgvuldige afweging tussen de hoogte van de investeringen voor de noodzakelijke vernieuwing en de continuïteit van het bedrijf. Er hebben in 2012 geen investeringen plaatsgevonden waarvoor instemming van de aandeelhouder nodig was.

Bezoldigingsbeleid. Aan de hand van de beloningsmethodiek die wordt gehanteerd voor staatsdeelnemingen, heeft de minister van Financiën voor Holland Casino per 1 januari 2011 een nieuw gematigd beloningsbeleid vastgesteld. De nieuwe CFO is conform dit beleid benoemd.

Vermogensstructuur. Holland Casino kan voor de continuïteit van de onderneming een gedeelte van de netto-opbrengst van de casino's reserveren ter opbouw van het eigen vermogen. Sinds medio 2008 staan de resultaten van de onderneming sterk onder druk door onder andere het rookverbod, de economische crisis en de concurrentie van andere vormen van entertainment en speelautomatenhallen. Daarnaast ondervindt Holland Casino ook concurrentie van illegaal kansspelaanbod op internet. In 2012 is opnieuw verlies genoteerd. Het nettoresultaat was – € 0,7 miljoen.

Buitenlandse activiteiten

Holland Casino heeft geen activiteiten in het buitenland.

2.1.8 KLM

Algemene gegevens	
Naam staatsdeelneming	Koninklijke Luchtvaart Maatschappij N.V. (KLM)
Bedrijfssector	Transport
Vestigingsplaats	Amstelveen
Jaar van oprichting	1919
Aantal werknemers (in fte)	32.850[11]
Website	www.klm.nl
Belang Staat der Nederlanden	5,9%

Financieel overzicht

(€ mln.)	2012	2011[12]	2010
Totaal activa	10.788	10.617	11.224
Eigen vermogen	2.441	2.558	2.683
Vreemd vermogen	8.347	8.059	8.541
Inkomsten	9473	6985	8651
Winst	-44	48	147
Dividend	0	0	9,5
Ontvangen door staat	0	0,7	1,3
Solvabiliteitsratio	0,23	0,24	0,24
Rendement op gemiddeld eigen vermogen	-1,76%	1,83%	5,97%
Pay-out ratio	0%	0%	6%

Bedrijfsspecifieke kerncijfers

	2012	2011	2010
Bezettingsgraad passagiers (%)	85,7%	85,6%	83,6%
Bezettingsgraad vrachtvervoer (%)	69,1%	70,4%	73,6%

Corporate governance	
Transparantiebenchmark 2012 (over 2011)	34
Global Reporting Initiative (GRI)	C
Corporate Governance Code	√

Directie — *Bezoldiging 2012 (€ '000)*

	Functie	Bezoldiging	Variabel[13]	Totaal	Pensioen
P.F. Hartman	President-directeur	731	497	1228	304
C.M.P.S. Eurlings	Directeur	369	160	529	84
E.F. Varwijk	Directeur	394	150	544	95
P.J.Th. Elbers (per 11 mei 2012)	Directeur	217	87	304	47
F.N.P. Gagey (tot 1 april 2012)	Financieel directeur	112	0	112	0[14]

Raad van commissarissen

	Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)		Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)
K.J. Storm	Voorzitter	28,5	H. Guillaume	Lid	28,5
J.D.F. Martre (tot 11 mei 2012)	Vice-voorzitter	22,0	R. Laan	Lid	35,5
I.P. Asscher-Vonk	lid	20,5	J. Peyrelevade	Lid	26,5
J.D.F.C. Blanchet[15]	lid	22,6	A.J.M. Roobeek	Lid	28,5
P. Calavia (per 11 mei 2012)	lid	20,5	H.N.J. Smits	Lid	30,5

[11] Gemiddeld aantal FTE's inclusief tijdelijke krachten en inhuur.
[12] Het betreft een periode van 9 maanden, namelijk april - december 2011.
[13] Dit is het short term incentive plan. Daarnaast is er ook een long term incentive plan in de vorm van zogenoemde phantom shares. De waarde van deze phantom shares kan pas op het moment van uitoefening (verkoop) worden vastgesteld, en is hier daarom buiten beschouwing gelaten.
[14] De pensioenkosten en sociale lasten van de heer Gagey worden gedragen door Air France.
[15] Vice-voorzitter per 11 mei 2012.

Beschrijving

In 1919 werd in Den Haag de Koninklijke Luchtvaart Maatschappij voor Nederland en Koloniën opgericht. Op 30 september 2003 heeft de toenmalige staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat, mede namens de minister van Financiën, ingestemd met een fusie tussen KLM en Air France[16]. De fusie was onder meer ingegeven door de positieve bijdrage die de combinatie de komende jaren kon leveren aan de positie en ontwikkeling van KLM en de luchthaven Schiphol en daarmee aan de Nederlandse economie. Bovendien zou de gefuseerde onderneming de grootste luchtvaartcombinatie in Europa en één van de grootste in de wereld zijn.

Juridische status en eigendom

Koninklijke Luchtvaart Maatschappij N.V. (KLM) is een naamloze vennootschap naar Nederlands recht. KLM kent een directie en een raad van commissarissen. Sinds mei 2007 kent KLM een verlicht structuurregime. Per 31 december 2012 ziet de aandeelhoudersstructuur van KLM er als volgt uit. Air France KLM houdt:

- alle KLM-prioriteitsaandelen en een gedeelte van de gewone aandelen, tezamen 49% van het stemrecht in KLM vertegenwoordigend;
- de certificaten, uitgegeven door de Stichting Administratiekantoor KLM ("SAK I"), die zien op gewone KLM-aandelen en op de cumulatief preferente aandelen A gehouden door SAK I;
- de certificaten, uitgegeven door de Stichting Administratiekantoor Cumulatief Preferente Aandelen C ("SAK II"), die zien op de cumulatief preferente aandelen C gehouden door SAK II.

SAK I houdt 33,16% van het stemrecht in KLM op basis van de gewone aandelen en de cumulatief preferente aandelen A. SAK II houdt 11,25% van het stemrecht in KLM op basis van de cumulatief preferente aandelen C. De Nederlandse staat houdt direct cumulatief preferente aandelen A, die 5,92% van het stemrecht representeren.

De bedrijven KLM en Air France zijn naast elkaar ondergebracht in een Franse holdingmaatschappij: Air France-KLM S.A.

Publiek belang

Het netwerk van internationale verbindingen dat vanaf de mainport Schiphol wordt aangeboden is van groot belang voor de bereikbaarheid, economie en concurrentiekracht van Nederland. KLM is als Nederlandse "home carrier" met een uitgebreid intercontinentaal en Europees netwerk een belangrijke pijler binnen de Nederlandse luchtvaart. Dit belang wordt vooral geborgd door publiekrechtelijke instrumenten en overeenkomsten tussen de Nederlandse staat en Air France-KLM. Deze zijn afgesproken ten tijde van de fusie, met name over de rol van KLM voor de Nederlandse netwerkkwaliteit. Hiervoor zijn zogeheten 'state assurances' afgesproken.[17]

Dit publiek belang wordt geborgd door:

- Wet Luchtvaart;
- State assurances (zie kamerstuk 2009 – 2010, 29232, nr. 6);
- Luchtvaartovereenkomsten Nederland en derden;
- Luchtvaartovereenkomsten Europese Unie en derden.

Invulling aandeelhouderschap

Daar waar relevant stemt de staat op de AvA conform de uitgangspunten van de nota Deelnemingenbeleid Rijksoverheid 2013. Gezien het beperkte belang van de staat in KLM en de aanwezigheid van een andere prioriteitsaandeelhouder (de holding Air France-KLM S.A.) is de invloed van de Nederlandse staat als aandeelhouder beperkt.

Buitenlandse activiteiten

De holding Air France-KLM is een multinational. De onderneming heeft daardoor per definitie buitenlandse activiteiten.

[16] Tweede Kamer der Staten-Generaal, vergaderjaar 2003-2004, 29232, nr. 1.

[17] zie Kamerstuk 2009 – 2010, 29232, nr. 6.

2.1.9 KNM

Algemene gegevens	
Naam staatsdeelneming	Koninklijke Nederlandse Munt N.V. (KNM)
Bedrijfssector	Metaalbewerking
Vestigingsplaats	Utrecht
Jaar van oprichting	1994
Aantal werknemers (in fte)	88
Website	www.knm.nl
Belang Staat der Nederlanden	100%

Financieel overzicht

(€ mln.)	2012	2011	2010
Totaal activa	32	35	33
Eigen vermogen	10	10	10
Vreemd vermogen	22	25	23
Inkomsten	28,2	32,2	28,1
Winst	0,5	0,2	0,5
Dividend	0,2	0,1	0,2
Ontvangen door staat	0,2	0,1	0,2
Solvabiliteitsratio	0,31	0,29	0,31
Rendement op gemiddeld eigen vermogen	4,9%	1,8%	4,6%
Pay-out ratio	50%	50%	50%

Bedrijfsspecifieke kerncijfers

	2012	2011	2010
Productie van euromunten (mln.)	16,4	26,2	41,4

Corporate governance

Transparantiebenchmark 2012 (over 2011)	120
Global Reporting Initiative (GRI)	C +
Corporate Governance Code	√

Directie *Bezoldiging 2012 (€ '000)*

	Functie	Bezoldiging	Variabel	Totaal	Pensioen
ir. M.T. Brouwer	Directeur	172,2	12,5	184,7	37

Raad van commissarissen

	Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)
prof. drs. A. Verberk RA	Voorzitter	21,6
ir. M.H. Hendrikse	Lid	15
mw. Ir. W.A.A. Peek-Vissers	Lid	15

Beschrijving

De missie van de Koninklijke Nederlandse Munt (KNM) is het slaan van munten en daaraan gerelateerde producten, de ontwikkeling en exploitatie van de hiervoor noodzakelijke kennis en de verkoop van deze producten, dit alles voor de Staat der Nederlanden, andere overheden, consumenten en commerciële partijen. De KNM heeft een contract gesloten met het ministerie van Financiën – het zogenoemde Muntcontract – hetgeen in grote lijnen inhoudt dat de KNM te allen tijde capaciteit beschikbaar stelt om invulling te geven aan de behoefte aan Nederlandse euromunten.

Juridische status en eigendom

De KNM is een naamloze vennootschap. De vennootschap is opgericht bij de verzelfstandiging van de onderneming in 1994. Deze oprichting is geregeld in de Wet tot oprichting van de naamloze vennootschap De Nederlandse Munt N.V. d.d. 27 april 1994. De vennootschap is ingericht volgens het verlicht structuurregime. De aandelen van de KNM worden voor 100% gehouden door de staat.

Publiek belang

Munten mogen uitsluitend in opdracht van de staat worden vervaardigd. Daarbij moeten de noodzakelijke veiligheidsmaatregelen in acht worden genomen. De KNM voert het muntrecht van de staat uit. Meer specifiek zijn de volgende publieke belangen gemoeid met de KNM:

- beschikbaarheid van Nederlandse euromunten, bijzondere munten met de hoedanigheid van wettig betaalmiddel en munten zonder de hoedanigheid van wettig betaalmiddel en daarvoor benodigde productiecapaciteit;
- veiligheid van de productie tegen vervalsing en de aanwijzing van de Munt als Nationaal Analysecentrum voor Munten.

Dit publiek belang wordt geborgd door:

- Muntwet 2002;
- Wet tot oprichting van de Nederlandse Munt N.V.;
- Instelling Nat. Analysecentrum Munten, Staatscourant 20-12-01, nr. 247;
- Muntcontract;
- publiek aandeelhouderschap.

Invulling aandeelhouderschap

Strategie. De KNM draagt zorg voor de uitvoering van de publieke taken volgens het Muntcontract. Tegelijkertijd streeft de KNM ernaar om te behoren tot de top-5 van internationale munthuizen, afgemeten aan kwaliteitsniveau. Verder streeft de onderneming de komende jaren naar groei in productievolume en naar verbetering van de winstgevendheid van de product-marktcombinaties circulatiegeld, verzamelaarsmarkt en custom made producten.

Investeringen. In 2012 lagen geen investeringsvoorstellen voor aan de staatssecretaris van Financiën als aandeelhouder.

Bezoldigingsbeleid. Aan de hand van de beloningsmethodiek die de minister van Financiën hanteert voor de staatsdeelnemingen, is in 2011 voor de directie van de KNM een nieuw beloningsbeleid vastgesteld.

Vermogensstructuur. In het dividendbeleid is vastgelegd dat de KNM in beginsel 50% van de winst afdraagt als dividend. De vermogenspositie van de onderneming is in 2012 vrijwel gelijk gebleven.

Het rendement op gemiddeld eigen vermogen was in 2012 4,7 % (in 2011: 1,7%). Het rendement is beperkt vanwege de krappe winstmarges en doordat de productiecapaciteit in 2012 niet volledig is benut. KNM zet zich in om de productievolumes te verhogen, bijvoorbeeld door naast het Muntcontract deel te nemen aan tenders voor het slaan van munten voor buitenlandse centrale banken. Ook zoekt KNM naar mogelijkheden tot verbreding van het productaanbod om zo de bijdrage aan de winst te verbeteren.

Buitenlandse activiteiten

De KNM heeft een 16,7% deelneming in World Money Fair Basel in Zwitserland. Het gaat om een zeer beperkt belang van € 88.000.

2.1.10 Nederlandse Staatsloterij

Algemene gegevens	
Naam staatsdeelneming	Stichting Exploitatie Nederlandse Staatloterij (Nederlandse Staatsloterij)
Bedrijfssector	Kansspelen
Vestigingsplaats	Den Haag
Jaar van oprichting	1992
Aantal werknemers (in fte)	146
Website	www.denederlandsestaatsloterij.nl
Belang Staat der Nederlanden	Stichting onder controle van de staat

Financieel overzicht

(€ mln.)	2012	2011	2010
Totaal activa	244,2	250,7	262,9
Eigen vermogen	72,9	69,1	62,9
Vreemd vermogen	171,3	181,5	199,8
Inkomsten	787,0	821,2	839,5
Winst	98,1	110,3	106,8
Dividend	93,9	94,6	106,8
Ontvangen door staat	93,9	94,6	106,8
Solvabiliteitsratio	0,30	0,28	0,24
Rendement op gemiddeld eigen vermogen	138,17%	167,12%	182,41%
Pay-out ratio	96%	86%	100%

Bedrijfsspecifieke kerncijfers

	2012	2011	2010
Bruto-uitkeringspercentage	69,4%	69,7%	69,5%
Prijzengeld, inclusief kansspelbelasting (€ mln.)	546,0	572,5	585,2

Corporate governance

Transparantiebenchmark 2012 (over 2011)	75
Global Reporting Initiative (GRI)	B+
Corporate Governance Code	√

Directie — *Bezoldiging 2012 (€ '000)*

	Functie	Bezoldiging	Variabel	Totaal	Pensioen
F.H. van Steenis	Algemeen directeur	197	-	197	70

Raad van commissarissen

	Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)
H.H. Meijer	Voorzitter	25,5
W.F.C. Stevens	Vice-voorzitter	17
mw. H.M. Prast	Lid	17
J.A. Kamps	Lid	17
J.E. Lagerweij	Lid	17

Beschrijving

De Stichting Exploitatie Nederlandse Staatsloterij is opgericht in 1992 toen de organisatie van de Staatsloterij, die al sinds 1726 bestaat, werd verzelfstandigd. De Nederlandse Staatsloterij organiseert de Staatsloterij, een loterij met maandelijkse trekkingen en speciale trekkingen op onder andere Koninginnedag en met oudejaarsdag. Daarnaast organiseert de Staatsloterij ook de loterij "Miljoenenspel" met wekelijkse trekkingen.

Juridische status

De Nederlandse Staatsloterij is een stichting en heeft dus geen aandelenkapitaal, zoals een kapitaalvennootschap. De minister van Financiën is verantwoordelijk voor het beheer en treedt op als ware hij aandeelhouder. De Nederlandse Staatsloterij wordt derhalve behandeld als een staatsdeelneming. De Nederlandse Staatsloterij heeft een statutair bestuurder (algemeen directeur) en een raad van commissarissen. De minister van Veiligheid en Justitie verleent de vergunning aan de Nederlandse Staatsloterij.

Publiek belang

Het hoofddoel van het kansspelbeleid is het reguleren en beheersen van kansspelen met bijzondere aandacht voor het tegengaan van kansspelverslaving, het beschermen van de consument en het tegengaan van illegaliteit en criminaliteit. Het publiek belang van de Nederlandse Staatsloterij vloeit voort uit de doelstelling van het kansspelbeleid. Voor de Nederlandse Staatsloterij gelden als publieke belangen:

- het kanaliseren van de vraag naar loterijspelen door te voorzien in een betrouwbaar, door de overheid gestuurd aanbod;
- het stellen van een norm voor het overige loterijaanbod;
- het tegengaan van illegaal aanbod door te voorzien in een betrouwbaar aanbod;
- het beschermen van de consument.

Dit publiek belang wordt geborgd door:

- Wet op de kansspelen;
- Wet Stichting exploitatie Nederlandse Staatsloterij;
- Kansspelenbesluit;
- de kansspelautoriteit;
- Beschikking Staatsloterij;
- publiek aandeelhouderschap.

Invulling aandeelhouderschap

Strategie. De Nederlandse Staatsloterij heeft in 2012 de in 2011 vastgestelde strategie voor 2012-2015 gevolgd. Zij legt zich toe op de volgende punten:

- afdekken van de behoefte aan loterijspelen (innovatie);
- flexibele verkrijgbaarheid van haar loterijen bevorderen;
- vergroten van klantenbinding;
- maatschappelijke verantwoordelijkheid tonen.

Investeringen. In 2012 zijn geen investeringsbeslissingen ter goedkeuring aan de aandeelhouder voorgelegd.

Bezoldigingsbeleid. Aan de hand van de beloningsmethodiek die wordt gehanteerd bij staatsdeelnemingen, heeft de minister van Financiën voor de Nederlandse Staatsloterij in 2010 een nieuw gematigd beloningsbeleid vastgesteld. De huidige algemeen directeur valt onder dit beleid.

Vermogensstructuur. De staat ontving over het jaar 2012 een afdracht van 15% (inclusief vennootschapsbelasting) van de omzet. Voorts is 64% van het resultaat na afdracht en na belastingen over 2012 afgedragen aan de staat. De rest van het resultaat is toegevoegd aan het eigen vermogen. Dit kan – mede – worden aangewend om te anticiperen op ontwikkelingen in de kansspelmarkt, bijvoorbeeld door te investeren in de ontwikkeling van een breder spelaanbod.

Buitenlandse activiteiten

De Nederlandse Staatsloterij heeft geen activiteiten in het buitenland.

2.1.11 NS

Algemene gegevens	
Naam staatsdeelneming	Nederlandse Spoorwegen Groep N.V. (NS)
Bedrijfssector	Transport
Vestigingsplaats	Utrecht
Jaar van oprichting	1937
Aantal werknemers (in fte)	31517
Website	www.ns.nl
Belang Staat der Nederlanden	100%

Financieel overzicht

(€ mln.)	2012	2011	2010
Totaal activa	6.243	6.050	5.794
Eigen vermogen	3.162	2.977	2.831
Vreemd vermogen	3.081	3.073	2.963
Inkomsten	4638	3628	3520
Winst	264	211	149
Dividend	92	74	52
Ontvangen door staat			155
Solvabiliteitsratio	0,51	0,49	0,49
Rendement op gemiddeld eigen vermogen	8,60%	7,27%	5,23%
Pay-out ratio	35%	35%	35%

Bedrijfsspecifieke kerncijfers

	2012	2011	2010
Vervoersomvang (miljoen reizigerskilometers)	17098	16808	16359
Punctualiteit	94,2%	94,7%	92,5%
Algemeen klantoordeel reizen per trein	74%	74%	75%

Corporate governance	
Transparantiebenchmark 2012 (over 2011)	28
Global Reporting Initiative (GRI)	A+
Corporate Governance Code	√

Directie — *Bezoldiging 2012 (€ '000)*

	Functie	Bezoldiging	Variabel	Totaal	Pensioen[18]
A. Meerstadt	President-directeur	489	0	489	
E.M. Robbe	Directeur	379	0	379	
M.W.L. Vroonhoven	Directeur	379	0	379	

Raad van commissarissen

	Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)
W. Meijer	Voorzitter	40
F.J.G.M. Cremers	Vice-voorzitter	40
T.M. Lodders	Lid	35
M.J. Oudeman	Lid	30
P. Rosenmöller	Lid	30
J.J.M. Kremers (per 26 januari 2012)	Lid	28
C.J. van den Driest (per 24 oktober 2012)	Lid	5

[18] Het werkgeversdeel van de pensioenbijdragen is niet gespecificeerd voor de individuele leden van de raad van bestuur. In totaal bedroeg deze in 2012 € 39.474.

Beschrijving

De Nederlandse Spoorwegen (NS) is in 1937 opgericht door een bundeling van de twee grote spoorwegmaatschappijen: Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en de Hollandsche IJzeren Spoorweg- Maatschappij. De NS heeft als missie om meer reizigers veilig, op tijd en comfortabel te vervoeren via aantrekkelijke stations. De NS is met name actief in twee segmenten: reizigersvervoer en knooppuntontwikkeling en –exploitatie. Er zijn negen miljoen NS-klanten die samen 348 miljoen treinreizen per jaar maken. De NS verzorgt daarnaast ook aanvullende diensten in de "reisketen", zoals busvervoer en fietsverhuur. Het bedrijf beheert 397 stations en ontwikkelt samen met partners de grote knooppunten van openbaar vervoer in Nederland. Op de stations beheert de NS winkels en horecagelegenheden.

Juridische status en eigendom

De NS is een naamloze vennootschap waarvan de staat 100% van de stemgerechtigde aandelen houdt. Het verlicht structuurregime is van toepassing.

Publiek belang

Het met de NS gemoeide publiek belang is het bereikbaar houden van de grote stadsgewesten via voldoende en betrouwbaar massatransport per spoor, tegen een consumentenprijs waarin de maatschappelijke baten van dat vervoer zijn verwerkt. Daarbij is een basisniveau aan vervoersdiensten in het hele land tegen aanvaardbare prijzen een publiek belang, waarbij ook het spoor kan bijdragen. De NS heeft via een onderhands verleende concessie diverse zorgplichten, namelijk bereikbaarheid, betrouwbaarheid, kwaliteit, betaalbaarheid en (sociale) veiligheid. De NS levert een bijdrage aan de concurrentiepositie van het openbaar vervoer door het beter laten aansluiten van vervoermodaliteiten door bijvoorbeeld de aanleg van "Park & Ride-terreinen" en fietsenstallingsplaatsen. De NS spant zich daarnaast in voor het aantrekkelijker maken van de stations(gebieden), waardoor de kwaliteit van het openbaarvervoerproduct wordt vergroot en hiermee het gebruik van het openbaar vervoer wordt gestimuleerd. Dit publiek belang wordt geborgd door:

- concessieovereenkomst HRN;
- Wet Personenvervoer 2000 en onderliggende wet- en regelgeving;
- publiek aandeelhouderschap.

Invulling aandeelhouderschap

Strategie. De NS heeft als missie telkens meer reizigers veilig, op tijd en comfortabel te vervoeren via aantrekkelijke stations. De NS blijft streven naar een excellente dienstverlening met een concurrerend kostenniveau.

Investeringen. In 2012 investeerde de NS € 0,5 miljard, vooral in het moderniseren van bestaand materieel en in nieuwe treinen voor het binnenlands vervoer. Daarnaast is de informatievoorziening aan de treinreiziger geheel bij NS ondergebracht. Hiertoe verwelkomde de NS 225 medewerkers van de reisinformatie, dat eerst onderdeel was van Pro-rail. Er is veel geïnvesteerd in verbetering van de reisinformatie en stations. In 2012 zijn er door de NS geen investeringsbesluiten aan de aandeelhouder voorgelegd.

Bezoldigingsbeleid. In 2012 is een nieuw beloningsbeleid vastgesteld dat ten opzichte van het voorgaande beloningsbeleid rond de 35% gematigd is. Het variabele aandeel in de totale beloning wordt in het nieuwe beleid meer dan gehalveerd van 40 à 50% naar maximaal 20% en is in sterke mate gekoppeld aan de publieke doelstellingen.

Vermogensstructuur. De vermogensstructuur van de NS als geheel is adequaat. De verhouding tussen eigen vermogen en totaal vermogen (solvabiliteitsratio) is 0,51. De winst is in 2012 t.o.v. 2011 met € 53 miljoen gestegen naar € 264 miljoen. Hiervan is € 92 miljoen uitgekeerd als dividend aan de staat.

Buitenlandse activiteiten

De NS heeft een internationale dochter, genaamd Abellio. Daarnaast heeft NS een dochter in Ierland, NS Financial Services,waarin het NS-materieel is ondergebracht. De Belastingdienst en de NS zijn in gesprek over de verhuizing van deze dochter naar Nederland.

De belangrijkste risico's van de buitenlandse activiteiten van NS zijn: renterisico, valutarisico en, specifiek bij de lease activiteiten, restwaarde- en kredietrisico. Het renterisico en valutarisico wordt afgedekt met behulp van derivaten. Het aanhouden van zowel rente- als valutaposities voor buitenlandse concernonderdelen vindt plaats binnen gedefinieerde positielimieten. NS Financial Services loopt restwaarde- en kredietrisico bij haar lease activiteiten. Het restwaarderisico wordt in de meeste gevallen afgedekt door contractuele zekerheden overeen te komen met de concessieautoriteiten. Kredietrisico wordt doorgaans door periodieke analyse op kredietwaardigheid van wederpartijen beheerst.

De omvang van de activiteiten van Abellio Transport Holding (excl. NS Financial Services) bedroeg in 2012 € 505 miljoen. (8,1% van de totale activa van NS).

2.1.12 NWB Bank

Algemene gegevens	
Naam staatsdeelneming	Nederlandse Waterschapsbank N.V. (NWB Bank)
Bedrijfssector	Financiële dienstverlening
Vestigingsplaats	Den Haag
Jaar van oprichting	1954
Aantal werknemers (in fte)	44,2
Website	www.nwbbank.com
Belang Staat der Nederlanden	17,2%

Financieel overzicht[19] (€ mln.)	2012	2011	2010
Totaal activa	76.084	67.696	57.358
Eigen vermogen	1.226	1.188	1.135
Vreemd vermogen	74.858	66.508	56.223
Inkomsten[20]	1.864	1.832	1.779
Winst	40	75	91
Dividend	0	0	23
Ontvangen door staat	0	0	1,8
Solvabiliteitsratio	0,02	0,02	0,02
Rendement op gemiddeld eigen vermogen	3,31%	6,46%	8,34%
Pay-out ratio	0%	0%	25%

Bedrijfsspecifieke kerncijfers	2012	2011	2010
Renteresultaat (€ mln.)	107	75	104
Verstrekte kredieten op lange termijn (€ mln.)	48.142	45.474	43.172
Naar risico gewogen activa (€ mln.)	933	1.112	904
BIS Solvency ratio	111%	90%	100%
Capital ratio	1,6%	1,8%	2,0%

Corporate governance	
Transparantiebenchmark 2012 (over 2011)	32
Global Reporting Initiative (GRI)	B+
Corporate Governance Code	√
Code Banken	√

Directie — *Bezoldiging 2012 (€ ‘000)*

	Functie	Bezoldiging	Variabel[21]	Totaal	Pensioen[22]
R.A. Walkier	Voorzitter van de directie	277	-	277	97
drs. L.M.T. van Velden	Directielid	210	21	231	58
F.J. van der Vliet RBA	Directielid	210	21	231	50

Raad van commissarissen

	Functie	Vergoeding 2012 (€ ‘000)
prof. dr. R.G.C. van den Brink	Voorzitter	35
mr. drs. P.C.G. Glas	Vice-voorzitter[23]	15
prof. dr. A.F.P. Bakker (benoemd per 1 januari 2012)	Lid	21
drs. E.F. Bos	Lid	21
drs. V.I. Goedvolk	Lid	21
dr. J.J.M. Jansen	Lid	19
drs. M.B.G.M. Oostendorp (benoemd per 22 november 2012)	Lid	1
ir. E.H. baron van Tuyll van Serooskerken (afgetreden per 26 april 2012)	Lid	5
A. van Vliet-Kuiper (benoemd per 22 november 2012)	Lid	1
mr. B.J.M. baron van Voorst tot Voorst	Lid	19

[19] Per 1 januari 2011 is de NWB Bank voor haar financiële verslaggeving overgegaan van waarderingsgrondslagen conform IFRS-EU naar Nederlandse verslaggevingsstandaarden (NL GAAP). De bedragen 2010 betreffen de herrekende bedragen op basis van NL GAAP.

[20] Voor de NWB Bank betreft het hier de rentebaten.

[21] De heer Walkier ziet in verband met de geldende dividendstop als voorzitter van de directie af van zijn variabele beloning over 2012.

[22] Voor de heer Walkier is in 2012 tevens € 133.000 betaald aan het pensioenfonds t.b.v. inhaalslagen i.v.m. indexaties van het pensioen over de jaren 2009, 2010 en 2012. Voor mevrouw Van Velden is in 2012 tevens € 2.000 betaald aan het pensioenfonds t.b.v. de indexatie van het pensioen over het jaar 2012.

[23] Vice-voorzitter sinds 26 april 2012.

Beschrijving

Na de watersnoodramp van 1953 hebben Nederlandse waterschappen in 1954 de Nederlandse Waterschapsbank (NWB Bank) opgericht om hen te voorzien van financiering voor de omvangrijke investeringen in onder meer dammen en dijken. Sindsdien heeft de NWB Bank zich ontwikkeld tot een financiële dienstverlener voor de bredere Nederlandse (semi)publieke sector. Zo vormen woningcorporaties momenteel de grootste klantengroep.

Juridische status en eigendom

De NWB Bank is een naamloze vennootschap. De aandelen worden gehouden door Nederlandse overheden. De staat houdt 17,2% van de stemgerechtigde aandelen. De overige aandelen worden gehouden door waterschappen en provincies. Het gestorte kapitaal van de NWB Bank bestaat uit aandelen A en B. Op aandelen B is 25% van de nominale waarde gestort, maar voor elk aandeel B kunnen tijdens een aandeelhoudersvergadering wel vier stemmen worden uitgebracht. Er wordt alleen dividend uitgekeerd op gestort kapitaal. De staat houdt relatief meer aandelen B, waardoor het stemgerechtigde of juridische belang van de staat in de NWB Bank groter is dan het "economische" belang. Het stemgerechtigde belang is 17,2% en het economische belang 7,7%.

Publiek belang

De kosten van maatschappelijke voorzieningen behoren voor de burger zo laag mogelijk te zijn. De NWB Bank draagt daaraan bij door rendabele financiële dienstverlening tegen lage tarieven te verzorgen voor overheden en instellingen uit de semipublieke sector; dit zowel in goede als in slechte tijden.

Dit publiek belang wordt geborgd door:

- Wet op het financieel toezicht ("Wft");
- Wet financiering decentrale overheden ("Fido");
- Ministeriële Regeling uitzettingen derivaten decentrale overheden ("Ruddo");
- publiek aandeelhouderschap.

Invulling aandeelhouderschap

Strategie. Sinds haar oprichting houdt de NWB Bank vast aan het strategische concept 'bank van en voor de overheid'. Hiermee beoogt de NWB Bank met een efficiënte en hoogwaardige organisatie de Nederlandse overheden en semipublieke sector van zo goedkoop mogelijke financiering te voorzien. De NWB Bank onthoudt zich doelbewust van verbreding van de dienstverlening buiten deze sectoren, zodat het lage risicoprofiel van de NWB Bank een reflectie kan blijven van dat van de Nederlandse overheidssector. Tezamen met het aandeelhouderschap van Nederlandse overheden biedt deze houding de NWB Bank een zeer goede uitgangspositie om zich tegen gunstige tarieven te financieren om zo goedkoop mogelijke kredieten te kunnen verstrekken. Mede dankzij deze strategie heeft de NWB Bank ook sinds de financiële crisis in 2008 haar klanten voortva- rend van goedkope financiering kunnen voorzien.

Investeringen. De verstrekte kredieten vormen verreweg de belangrijkste investeringen van de NWB Bank. De NWB Bank verstrekt jaarlijks vele miljarden aan kredieten aan Nederlandse decentrale overheden en door de overheid gegarandeerde instellingen in sociale woningbouw, zorg en onderwijs. In 2012 verstrekte de NWB Bank € 5,7 miljard aan nieuwe langlopende kredieten; een lichte stijging van € 0,6 miljard ten opzichte van 2011. Van de nieuwe kredieten in 2012 is 73% verstrekt aan woningbouwcorporaties. Hierna volgen de gemeenten en provincies met 12% , de waterschappen met 9% en de zorgsector met 5% van de kredietverlening. Deze afzonderlijke investeringen behoeven geen instemming van de aandeelhouders voor zover de omvang van de investering niet groter is dan een derde van het uitstaande kapitaal. In 2012 zijn er geen investeringsbeslissingen ter goedkeuring voorgelegd aan de AVA.

Bezoldigingsbeleid. Aan de hand van de beloningsmethodiek die wordt gehanteerd voor staatsdeelnemingen, hebben de aandeelhouders voor de NWB Bank een gematigd beloningsbeleid vastgesteld dat is ingegaan per 1 januari 2010. De zittende leden van de directie vallen onder dit beleid.

Vermogensstructuur. De nettowinst bedroeg in 2012 € 40 miljoen (2011: € 75 miljoen). Deze daling van 47% was hoofdzakelijk het gevolg van een lager resultaat uit financiële transacties, met name vanwege ongerealiseerde waardemutaties in de portefeuilles van de NWB Bank door veranderingen in rente- en valutakoersen. Daarnaast was de ingevoerde bankenbelasting van invloed op de winst; de bankenbelasting bedroeg over 2012 € 12 miljoen.

In het licht van wijzigingen in internationale regelgeving omtrent kapitaalbuffers worden zwaardere vermogens- en liquiditeitseisen aan banken gesteld. Met name de introductie onder het Basel III-toezichtkader van een norm voor de zogeheten leverage ratio van 3% noopt de NWB Bank tot het voeren van een stringenter dividend- en reserveringsbeleid. Begin 2011 heeft de NWB Bank daarom besloten tot een maximale reservering van de jaarlijkse winsten, zolang niet wordt voldaan aan de 3%-norm voor de leverage ratio. De NWB Bank heeft over 2012 dan ook geen dividend uitgekeerd en de gehele nettowinst toegevoegd aan de algemene reserves van de NWB Bank.

Buitenlandse activiteiten

De NWB Bank financiert zich op de internationale geld- en kapitaalmarkten. De investeringen, met name in de vorm van kredietverlening, vinden uitsluitend plaats in Nederland.

2.1.13 Schiphol

Algemene gegevens	
Naam staatsdeelneming	N.V. Luchthaven Schiphol (Schiphol Group)
Bedrijfssector	Infrastructuur
Vestigingsplaats	Schiphol
Jaar van oprichting	1958
Aantal werknemers (in fte)	2087
Website	www.schiphol.nl
Belang Staat der Nederlanden	69,77%

Financieel overzicht

(€ mln.)	2012	2011	2010
Totaal activa	5.788	5.735	5.506
Eigen vermogen	3.203	3.175	3.109
Vreemd vermogen	2.586	2.561	2.397
Inkomsten	1353	1278	1180
Winst	198,7	194,5	169,0
Dividend	108,4	97	76,2
Ontvangen door staat	75,6	68,1	53,1
Solvabiliteitsratio	0,55	0,55	0,56
Rendement op gemiddeld eigen vermogen	6,2%	6,2%	5,6%
Pay-out ratio[24]	50%	50%	50%

Bedrijfsspecifieke kerncijfers

	2012	2011	2010
Aantal lijnbestemmingen	317	313	301
Marktaandeel passagiers (Euro top-10)	10,7%	10,9%	10,6%
Marktaandeel vracht (Euro top-10)	13,9%	13,9%	14,0%

Corporate governance	
Transparantiebenchmark 2012 (over 2011)	47
Global Reporting Initiative (GRI)	B+
Corporate Governance Code	√

Directie — *Bezoldiging 2012 (€ '000)*

	Functie	Basis	Variabel	Totaal	Pensioen
J.A. Nijhuis	President-directeur	385	115	500	108
E.A. de Groot (per 1 april 2012)	CFO	244	39	283	68
P.M. Verboom (tot 1 augustus 2012)	CFO	175	61	237	92
A.P.J.M. Rutten	COO	301	85	386	115
M.M. de Groof	CCO	301	85	386	82

Raad van commissarissen

	Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)
A. Ruys	Voorzitter	42
T.A. Maas-de Brouwer	Vice-voorzitter	39
J.G.B. Brouwer	Lid	30
F.J.G.M. Cremers	Lid	35
P. Graff	Lid	0
H.J. Hazewinkel	Lid	35
M.A. Scheltema	Lid	32
W.F.C. Stevens (tot 18 april 2012)	Lid	12
J.G. Wijn (per 1 juni 2012)	Lid	16

[24] Het dividendbeleid stelt dat van het nettoresultaat na correctie voor waardeveranderingen in vastgoed 50% wordt uitgekeerd aan de aandeelhouders.

Beschrijving

Schiphol Group is exploitant van een aantal Nederlandse luchthavens, waarvan de luchthaven Amsterdam Airport Schiphol de belangrijkste is. De vennootschap is (mede-)eigenaar van Rotterdam The Hague Airport, Eindhoven Airport en Lelystad Airport. De luchthaven is een van de thuishavens van Air France-KLM en haar partners.

Juridische status en eigendom

Schiphol Group is een naamloze vennootschap, waarvan de Staat der Nederlanden 69,77% van de aandelen houdt. Andere aandeelhouders zijn de gemeenten Amsterdam (20,03%) en Rotterdam (2,2%) en het Franse Aéroports de Paris S.A. (8%). Op Schiphol Group is het structuurregime van toepassing.

Publiek belang

Het publieke belang van de luchthaven Schiphol is direct verbonden met het algemeen belang van de luchtvaart in Nederland. Meer specifiek zijn met Schiphol de volgende publieke belangen verbonden:

- continuïteit, kwaliteit en netwerkontwikkeling van de luchthaven als vitale schakel in de Nederlandse economie;
- efficiënte marktverhoudingen: eerlijke mededinging en vrije toegang tot infrastructuur;
- voorkomen van misbruik van marktmacht: kostenefficiënte exploitatie van de luchthaveninfrastructuur;
- kwalitatief hoogwaardige bereikbaarheid van de luchthavens;
- zorgen voor een duurzame, gezonde en veilige leefomgeving, zodat de hinder van luchtvaart niet te groot wordt en de (veiligheids) risico's voor de consument aanvaardbaar blijven.

Dit publiek belang wordt geborgd door onder meer:

- Wet luchtvaart;
- Besluit exploitatie luchthaven Schiphol;
- Luchthavenverkeerbesluit en luchthavenindelingsbesluit;
- Aanvullend luchthavenreglement luchthaven Schiphol;
- Aanwijzing Schiphol tot volledig gecoördineerd luchtvaartterrein;
- Regeling milieu-informatie luchthaven Schiphol;
- Regeling operationele beperkingen lawaaiige luchtvaartuigen Schiphol;
- publiek aandeelhouderschap.

Invulling aandeelhouderschap

Strategie. In de strategie staan de maatschappelijke functie en een ondernemende bedrijfsvoering centraal; twee pijlers waarmee de onderneming tezamen "Europe's preferred airport" wil zijn en zodoende een belangrijke motor voor de Nederlandse economie wil blijven. Het handhaven en versterken van de concurrentiepositie als knooppunt van continentaal en intercontinentaal luchtverkeer en als mainport is de belangrijkste doelstelling. Behoud van de mainportpositie is niet vanzelfsprekend. In 2012 heeft Schiphol Group daarom, mede op basis van inzichten vanuit overleg met sector-partijen en de overheid, het strategiedocument 'Essentiële elementen van de mainport' opgesteld. Het document actualiseert de mainportstrategie en bevestigt de definitie van de Mainport.

Investeringen. De statuten van Schiphol Group bepalen dat investeringen met een omvang van ten minste 10% van het balanstotaal ter goedkeuring aan de aandeelhouders moeten worden voorgelegd. Dergelijke investeringsbeslissingen hebben zich in 2012 niet voorgedaan. Schiphol investeerde in 2012 € 298 miljoen in vaste activa (2011: € 263 miljoen). Dat is een toename van 18% ten opzichte van 2011. Schiphol Group werkte in 2012 met haar partners aan een Masterplan voor Schiphol Group dat voorziet in de uitbreiding van de capaciteit en een structurele verbetering van de kwaliteit van de terminals, pieren en opstelplaatsen.

Bezoldigingsbeleid. Naar verwachting zullen de aandeelhouders en raad van commissarissen op korte termijn het nieuwe beloningsbeleid vaststellen.

Vermogensstructuur. In het dividendbeleid van Schiphol Group is vastgelegd dat maximaal 50% van het nettoresultaat als dividend kan worden uitgekeerd. Waardeveranderingen van vastgoedbeleggingen worden uitgezonderd van de dividendberekening. De ratio's die belangrijk zijn voor het behoud van Schiphols kredietwaardigheid verbeterden. De FFO/ totale schuld bedroeg in 2012 24,4%; een stijging ten opzichte van de 18,5% in 2011. De FFO interest dekkingsratio bedroeg in 2012 5,6x een verbetering ten opzichte van de 4,5x in 2011. De credit ratings van Schiphol Group zijn in het verslagjaar ongewijzigd single A bij Standard & Poor's en A1 bij Moody's gebleven. Het rendement op eigen vermogen van Schiphol Group kwam in 2012 uit op 6,2% (2011: 6,2%). Dit cijfer wordt voornamelijk veroorzaakt door de goede resultaten van de zogenoemde niet-luchtvaartactiviteiten. Het rendement op geïnvesteerd vermogen van de luchtvaartactiviteiten bedroeg slechts 2,3% (2011: 1,8%).

Buitenlandse activiteiten

Schiphol Group heeft een diverse portefeuille van internationale deelnemingen, managementcontracten en samenwerkingsverbanden. Schiphol werkt bijvoorbeeld nauw samen met Aéroports de Paris, waarmee het een 8% kruisparticipatie heeft. Schiphol is ook operator van Terminal 4 op JFK International Airport in New York. Daarnaast heeft Schiphol een 18,7% deelneming in Brisbane Airport in Australië en een deelneming in vastgoedontwikkeling bij de luchthaven Milaan in Italië. De buitenlandse activiteiten brengen financiële risico's met zich mee, bijvoorbeeld volumerisico, kostenrisico en reguleringsrisico. Om de risico's te beheersen hanteert Schiphol strenge criteria voor het aangaan van nieuwe internationale activiteiten. Er wordt onder andere kritisch gekeken naar de landen waarin wordt geïnvesteerd en de partijen waarmee wordt samengewerkt. Ook geldt voor buitenlandse activiteiten dat het maximale risico de continuïteit van de onderneming niet mag bedreigen.

De omvang van de gemiddelde activa van Schiphol in buitenlandse luchthavens bedroeg in 2012 € 726 miljoen. euro (12,6% van de totale gemiddelde activa van Schiphol). Het 8% aandelenbelang in Aeroports de Paris is veruit het grootste gedeelte hiervan.

2.1.14 Tennet

Algemene gegevens	
Naam staatsdeelneming	Tennet Holding B.V.
Bedrijfssector	Energie
Vestigingsplaats	Arnhem
Jaar van oprichting	1998
Aantal werknemers (in fte)	1985
Website	www.tennet.eu
Belang Staat der Nederlanden	100%

Financieel overzicht[25]

(€ mln.)	2012	2011[26]	2010
Totaal activa	10.055	8.602	7.054
Eigen vermogen	2.841	2.597	1.300
Vreemd vermogen	7.214	6.005	5.754
Inkomsten	1647	1567	1339
Winst	180	231	77
Winst toekomend aan aandeelhouder	144	196	76
Dividend	59	60	20
Ontvangen door staat	59	60	20
Solvabiliteitsratio	0,28	0,30	0,18
Rendement op gemiddeld eigen vermogen	6,62%	11,86%	7,59%
Pay-out ratio	41,0%	30,6%	26,3%

Bedrijfsspecifieke kerncijfers

	2012	2011	2010
Aantal storingen 380/220 kV	29	8	12
Aantal storingen 110/150 kV	50	77	37
Aantal onderbrekingen 110/150 kV	8	18	10
Niet geleverde energie 110/150 kV (MWh)	127	362	879

Corporate governance	
Transparantiebenchmark 2012 (over 2011)	81
Global Reporting Initiative (GRI)	C+
Corporate Governance Code	√

Directie — *Bezoldiging 2012 (€ '000)*

	Functie	Bezoldiging	Variabel	Totaal	Pensioen
J.M. Kroon	CEO	322	71	393	143
M.J. Fuchs	Vice voorzitter	264	231	495	178
B.G.M. Voorhorst	COO	243	50	293	43
E.T.A. de Boer	CFO	234	75	309	42

Raad van commissarissen

	Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)
A.W. Veenman	Voorzitter	37
J.F.T. Vugts	Lid	34
C. Griffioen RA (tot 11 juni 2012)	Lid	13
J.F. van Duyne	Lid	30
R.G.M. Zwitserloot	Lid	25
P.M. Verboom (per 18 september 2012)	Lid	9

[25] De genoemde cijfers en ratio's zijn inclusief de cijfers van Tennet Duitsland.
[26] Tennet heeft haar rapportagewijze aangepast waardoor de 2011 cijfers afwijken van de cijfers uit het Jaarverslag Beheer Staatsdeelnemingen 2011.

Beschrijving

Het is de taak van Tennet Holding B.V. (Tennet) als "Transmission System Operator" om de continuïteit van de Nederlandse elektriciteitsvoorziening en de leveringszekerheid te bewaken. Dat doet Tennet onder meer door het verzorgen van transport- en systeemdiensten. Via dochter Tennet TSO GmbH vervult Tennet een vergelijkbare taak in Duitsland. Daarnaast levert Tennet diensten die de marktwerking en de ontwikkeling van een duurzame energievoorziening stimuleren. Tennet wil zich verder ontwikkelen in de Nederlandse en Noordwest- Europese markt en daarmee haar positie in deze markten versterken. Integratie van de stroommarkten van de verschillende landen dient te leiden tot een sterke Europese markt die wordt gekenmerkt door transparantie, voldoende liquiditeit en goede prijsvorming.

Juridische status en eigendom

Tennet Holding B.V. is opgericht om een transparante scheiding aan te brengen tussen de gereguleerde (wettelijke) taken en de niet gereguleerde taken. De dochtervennootschap Tennet TSO B.V. is aangewezen als beheerder van het Nederlands landelijk transportnet. Tennet Holding B.V. is volledig eigendom van de staat. Op grond van de Elektriciteitswet is het verlicht structuurregime van toepassing op Tennet.

Publiek belang

Het publieke belang van Tennet is de borging van de zekerheid van de elektriciteitsvoorziening. Tennet heeft een belangrijke rol in het bewaken van de continuïteit en leveringszekerheid van de Nederlandse elektriciteitsvoorziening. Daartoe bouwt en beheert Tennet infrastructuur van het landelijk transportnet vanaf 110 kV, alsmede de landsgrensoverschrijdende verbindingen. Tennet levert diensten en taken die tot doel hebben de elektriciteitsmarkt verder te ontwikkelen en goed te laten functioneren. Specifieke publieke belangen die zijn gemoeid met Tennet als beheerder van het landelijk transportnet zijn:

- continuïteit, betrouwbaarheid en kwaliteit van het elektriciteitsnet;
- eerlijke mededinging: non-discriminatoire toegang tot het elektriciteitsnet;
- bijdragen aan de versterking en de doelmatigheid van de elektriciteitsmarkt.

Dit publiek belang wordt geborgd door:

- de Elektriciteitswet 1998;
- publiek aandeelhouderschap.

Invulling aandeelhouderschap

Strategie. Jaarlijks spreekt de staat met Tennet over het businessplan, de investeringsagenda en het financieringsplan. Tennet spant zich in om aan de wettelijke taken in Nederland en Duitsland te kunnen voldoen door efficiënt te financieren, verantwoord investeringen te plannen en door kostenefficiency te realiseren.

Investeringen. Tennet investeert continu in de aanleg, exploitatie, het beheer en/of onderhoud van netten die bestemd zijn voor transport van elektriciteit, waaronder landsgrensoverschrijdende verbindingen. Door middel van een jaarlijks investeringsplan (en bijbehorend financieringsplan) presenteert Tennet de plannen aan de aandeelhouder en indien sprake is van een concrete business case toetst de aandeelhouder deze. In 2012 zijn twee investeringen wegens hun omvang voorgelegd aan de aandeelhouder, die deze positief beoordeelde. Dit betrof een investering in het landelijk hoogspanningsnet in de Noordoostpolder en een offshore investering in Duitsland.

Bezoldigingsbeleid. In 2012 is een nieuw bezoldigingsbeleid voor nieuwe bestuurders door de AvA vastgesteld, waarmee het beloningsbeleid met 27% wordt gematigd. De in dit jaarverslag opgenomen bestuurders zijn nog benoemd onder het oude beloningsbeleid.

Vermogensstructuur. De wettelijke taken van Tennet in Nederland en Duitsland en de omvangrijke investeringsagenda die daaruit voortvloeit, hebben op korte termijn een negatief effect op de vermogenspositie van de onderneming. Er moet immers geïnvesteerd worden terwijl de inkomsten die daaruit voortvloeien pas later zullen volgen. De komende jaren zal Tennet moeten blijven investeren in de ontwikkeling en uitbreiding van het Nederlandse net. Ook voor de Duitse investeringsagenda heeft Tennet eigen vermogen nodig. Tennet is er in geslaagd om met Mitsubishi Corporation twee samenwerkingsverbanden aan te gaan (eind 2012, begin 2013). Hierdoor heeft Tennet haar vermogenpositie verder versterkt. De komende jaren zal de ontwikkeling van de vermogenspositie een voortdurend punt van aandacht zijn.

Buitenlandse activiteiten

Tennet Holding B.V. heeft met hoogspanningsnetwerkbedrijf Tennet TSO GmbH een 100% dochter in Duitsland. Tennet is daardoor ook in Duitsland wettelijk verantwoordelijk voor het tijdig en adequaat investeren in het elektriciteitsnet op land. Tevens is Tennet verantwoordelijk voor het aansluiten van windparken op zee, op het deel van het landelijk net dat Tennet beheert. Dit brengt zowel financiële als operationele risico's met zich mee. Bijvoorbeeld leggen wettelijke verplichtingen tot investeren druk op de financierbaarheid van Tennet. Ook vergt het tempo van investeringen dat er in de markt voldoende aanbieders zijn van de benodigde installaties, kennis en expertise. Dit is echter niet altijd zo. Tennet loopt daarmee het risico niet tijdig te kunnen leveren. Tennet voert een intensieve dialoog met de Duitse overheid over het tempo van de investeringsverplichtingen en de uitdaging om investeringen te financieren, hetgeen al heeft geleid tot een verbetering van de Duitse regulering. Daarnaast is Tennet succesvol gebleken in het aantrekken van eigen vermogen in de markt voor de investeringen in de Duitse activiteiten. De investeringen die Tennet wettelijk verplicht is te doen kennen een gereguleerd rendement en zijn winstgevend.

De reeds gecommitteerde investeringen in Duitsland bedragen in totaal € 7,7 miljard. Hiervan is tot eind 2012 reeds € 2,2 miljard. geïnvesteerd. Mitsubishi Corporation heeft € 576 miljoen. geïnvesteerd in twee van de reeds gecommitteerde projecten. Ten opzichte van het balanstotaal per 31 december 2012 van ruim € 10 miljard. maken de reeds gedane investeringen ruim 20% van het balanstotaal van Tennet Holding uit.

2.1.15 Thales

Algemene gegevens	
Naam staatsdeelneming	Thales Nederland
Bedrijfssector	Defensie
Vestigingsplaats	Hengelo
Jaar van oprichting	1989
Aantal werknemers (in fte)	1805
Website	www.thalesgroup.com/nl
Belang Staat der Nederlanden	1%

Financieel overzicht

(€ mln.)	2012	2011	2010
Totaal activa	425,6	504,8	542,4
Eigen vermogen	112,7	198,0	170,7
Vreemd vermogen	313,0	306,8	371,6
Inkomsten	404,2	484,4	636,0
Winst	14,5	27,2	33,0
Dividend	0,0	100,0[27]	0,0
Ontvangen door staat	0,0	1,0	0,0
Solvabiliteitsratio	0,26	0,39	0,31
Rendement op gemiddeld eigen vermogen	9,33%	14,75%	21,4%
Pay-out ratio	0%	368%	0%

Bedrijfsspecifieke kerncijfers

	2012	2011	2010
Geen			

Corporate governance

Transparantiebenchmark 2012 (over 2011)	-
Global Reporting Initiative (GRI)	-
Corporate Governance Code	-

Directie — *Bezoldiging 2012 (€ '000)*

	Functie	Bezoldiging	Variabel	Totaal	Pensioen
G.J. Edelijn	CEO	[28]			

Raad van commissarissen

	Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)
E.A. van Amerongen	Voorzitter	[29]
D.L. Berlijn	Lid	
P.A.A. Sourisse (aangetreden in 2012)	Lid	
D.V.B.M. Plantier (aangetreden in 2012)	Lid	
A.M. Dorrian (afgetreden in 2012)	Lid	
S.P. Guerin (afgetreden in 2012)	Lid	
I.M.H. Azemard (afgetreden in 2012)	Lid	

[27] Thales heeft in 2012 over 2011 dividend uitgekeerd dat is onttrokken uit het eigen vermogen. Dit verklaart de hoge pay-out ratio.
[28] Onder verwijzing naar artikel 383 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek maakt Thales de beloningsgegevens van de enige statutair directeur niet bekend.
[29] Thales maakt alleen de totale vergoeding voor de gehele raad van commissarissen bekend. Deze was in 2012 € 56.000

Beschrijving

Thales Nederland is producent van geavanceerde professionele elektronica voor defensie en openbaar vervoer. Het bedrijf is vooral wereldwijd actief op het gebied van marine-elektronica. Van de jaaromzet van ruim € 500 miljoen, komt ruim € 400 miljoen uit export.

Juridische status en eigendom

Thales Nederland B.V. is een besloten vennootschap waarvan de staat 1% van de stemgerechtigde aandelen houdt. De overige 99% van de aandelen zijn in eigendom van het Franse Thales S.A.

Publiek belang[30]

De beweegredenen voor de staat om na de Tweede Wereldoorlog de voorganger van Thales Nederland in beslag te nemen, hingen samen met het belang van het ontwikkelen van een goede en nationale defensie-industrie, gegeven de toenmalige machtsverhoudingen op het wereldtoneel. Gelet op de omvang van de benodigde investeringen en het belang van levering voor Nederland was de staat de aangewezen partij om het vermogen in de vorm aan de onderneming beschikbaar te stellen. Het belang van de staat is in de loop der jaren afgebouwd en aanvankelijk voor 99% overgedragen aan Philips. Rond 1989 is dit belang verkocht aan Thomson CSF, later omgedoopt tot Thales. De overheid handhaafde het 1%-belang in Thales Nederland, vanwege het belang bij instandhouding van het zelfscheppend vermogen van de onderneming en daarmee de werkgelegenheid. Ook het nakomen van contractuele verplichtingen, met name richting de overheid zelf, waren overwegingen om het staatsbelang te handhaven. Verder was en is nog steeds van belang dat de hoogwaardige defensiesector vrijwel geheel bestaat uit bedrijven met overheidsbelangen of uit bedrijven die op andere wijze een bijzondere relatie hebben met de overheid. Daarbij spelen overwegingen van het behoud van een nationale defensie-industrie, de bescherming van gevoelige informatie en het behoud van technologische kennis een rol.

Invulling aandeelhouderschap

Gelet op het 1%-aandelenbelang van de staat in Thales, is de invulling van het aandeelhouderschap beperkter dan bij overige operationele deelnemingen. Door dit geringe belang heeft de staat beperkte zeggenschap voor wat betreft investeringsbeslissingen, strategiewijzigingen en besluiten die zien op de vermogensstructuur.

Buitenlandse activiteiten

Thales heeft enkele deelnemingen in het buitenland waaronder in Canada, Duitsland, Portugal en Turkije. Gezien het beperkte belang van 1% van de Staat in Thales zijn de risico's voor de aandeelhouder beperkt.

[30] In de volgende documenten is de Tweede Kamer geïnformeerd over het publiek belang van Thales:
- Tweede Kamer der Staten-Generaal, bibliografische beschrijving, 24–12–2005, 28 165, nr. 31;
- Brief van staatssecretaris van Defensie d.d. 29-08-1989, nr. D89/356/21556;
- Kamervragen d.d. 22-08-1989, 2888907840;
- Tweede Kamer der Staten-Generaal, vergaderjaar 1989–1990, 21 300 XII, nr. 33.

2.1.16 UCN

Algemene gegevens	
Naam staatsdeelneming	Ultra Centrifuge Nederland N.V. (UCN)
Bedrijfssector	Energie
Vestigingsplaats	Groningen
Jaar van oprichting	1969
Aantal werknemers (in fte)	1
Website	-
Belang Staat der Nederlanden	100%

Financieel overzicht			
(€ mln.)	2012	2011	2010
Totaal activa	635	553	467
Eigen vermogen	630	552	466
Vreemd vermogen	5,76	0,08	0,08
Inkomsten[31]	133,8	119,7	129
Winst	133,3	119,3	127,5
Dividend	63,3	30	30
Ontvangen door staat	62,8	29,5	29,5
Solvabiliteitsratio	0,99	1,00	1,00
Rendement op gemiddeld eigen vermogen	22,6%	23,4%	30,7%
Pay-out ratio	47,5%	25,1%	23,5%

Bedrijfsspecifieke kerncijfers			
	2012	2011	2010
Geen			

Corporate governance	
Transparantiebenchmark 2012 (over 2011)	195
Global Reporting Initiative (GRI)	C+
Corporate Governance Code	√

Directie		*Bezoldiging 2012 (€ '000)*			
	Functie	Bezoldiging	Variabel	Totaal	Pensioen
P.L. Sterkenburgh	CEO	77	-	77	-

Raad van commissarissen		
	Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)
G.H.B. Verberg	Voorzitter	14
V.I. Goedvolk	Vice-voorzitter	12
W.G. Kooijman	Lid	12

[31] UCN heeft geen operationele activiteiten. De inkomsten zijn dan ook enkel afkomstig van de waardevermeerdering van de aandelen die UCN houdt in URENCO ltd.

Beschrijving
Ultra Centrifuge Nederland N.V. (UCN) is in 1969 opgericht met het doel de gascentrifugetechniek verder te ontwikkelen voor het verrijken van uranium voor gebruik in kerncentrales. In het Verenigd Koninkrijk en in Duitsland waren ook soortgelijke ondernemingen actief. In 1970 sloten het Verenigd Koninkrijk, Duitsland en Nederland een samenwerkings- en non-proliferatie-verdrag op dit gebied, het zogenoemde Verdrag van Almelo. In 1993 werd besloten tot een fusie van de in deze drie landen werkzame gascentrifugeondernemingen. Dit leidde tot de fusienaam URENCO Ltd (“URENCO”). Sindsdien houdt UCN de Nederlandse aandelen in URENCO. UCN kent geen operationele activiteiten. URENCO heeft verrijkingsfabrieken in de drie hiervoor genoemde landen en in de Verenigde Staten.

Juridische status en eigendom
UCN werd bij oprichting deels beheerd door private aandeelhouders en deels door de staat. Sinds november 2009 is de Staat der Nederlanden de enige aandeelhouder. UCN houdt eenderde van de aandelen in URENCO. De overige aandelen in URENCO worden gehouden door de Britse regering via de houdstermaatschappij Enrichment Investments Limited en door de Duitse partijen RWE Power AG en E.ON Kernkraft GmbH via hun houdstermaatschappij URANIT. Alle houdstermaatschappijen houden elk eenderde van de aandelen.

Begin 2013 heeft de Nederlandse staat als indirecte aandeelhouder van URENCO besloten tot het voornemen de aandelen van URENCO te vervreemden onder voorbehoud dat de publieke belangen kunnen worden geborgd. Uiteraard wordt bij besprekingen met betrokken partijen het voorbehoud van parlementaire goedkeuring gemaakt waar dat aan de orde is.[32] Ook de twee andere aandeelhouders heroverwegen hun aandelenbelang.

Publiek belang
Het publiek belang van UCN bestaat uit het borgen van publieke belangen van URENCO, een vennootschap waarin UCN een derde van de aandelen houdt. De publieke belangen van URENCO zijn non-proliferatie, veiligheid en leveringszekerheid.

Dit publiek belang wordt op dit moment geborgd door:
- Kernenergiewet;
- In- en uitvoerwet;
- Geheimhoudingsbesluit kernenergiewet;
- Non-Proliferatieverdrag;
- Euratom Verdrag;
- Nuclear Suppliers Guidelines;
- Verdrag van Almelo;
- Verdrag van Washington;
- Verdrag van Cardiff;
- publiek aandeelhouderschap.

Invulling aandeelhouderschap
Strategie. Vanwege de status van houdstermaatschappij en daarmee het ontbreken van operationele activiteiten stelt UCN geen strategieplan op. Wel wordt jaarlijks het *business plan* van URENCO besproken met de aandeelhouder. De strategische beslissingen waarbij de Nederlandse staat betrokken was inzake UCN stonden in 2012 volledig in het teken van de heroverweging van het aandelen-belang in Urenco door de aandeelhouders.

Investeringen. Door het ontbreken van operationele activiteiten vinden geen investeringen plaats bij UCN.

Bezoldigingsbeleid. UCN is ingedeeld in de categorie “publiek” uit het beloningskader voor staatsdeelnemingen. De beloning van de huidige bestuurder is hiermee in lijn.

Vermogensstructuur. De solvabiliteit van UCN is zeer sterk. De balans van UCN bestaat vrijwel alleen uit eigen vermogen dat is opgebouwd uit waardevermeerdering van de aandelen in URENCO. URENCO heeft een sterke investment grade rating.

Buitenlandse activiteiten
Naast een fabriek in Nederland heeft URENCO verrijkingsfabrieken in het Verenigd Koninkrijk, Duitsland en de Verenigde Staten.

[32] Tweede Kamer, vergaderjaar 2012-2013, Kamerstuknummer 28 165, nr. 161.

gasunie

2.2 Deelnemingen in afbeheer

INHOUDSOPGAVE

2.2.1 ALTMAA

Algemene gegevens	
Naam staatsdeelneming	De N.V. Aangewezen Luchtvaartterrein Maastricht Aachen Airport (ALTMAA)
Bedrijfssector	Infrastructuur
Vestigingsplaats	Maastricht
Jaar van oprichting	2003
Aantal werknemers (in fte)	1
Website	n.v.t.
Belang Staat der Nederlanden	34,8%

Financieel overzicht

(€ mln.)	2012	2011	2010
Totaal activa	2,3	2,3	2,2
Eigen vermogen	2,3	2,3	2,2
Vreemd vermogen	0,0	0,0	0,0
Inkomsten	0,04	0,04	0,04
Winst	0,04	0,02	0,04
Dividend	0	0	0
Ontvangen door staat	0	0	0
Solvabiliteitsratio	1,00	1,00	1,00
Rendement op gemiddeld eigen vermogen	1,66%	0,89%	1,82%
Pay-out ratio	0%	0%	0%

Bedrijfsspecifieke kerncijfers

	2012	2011	2010
Geen			

Corporate governance	
Transparantiebenchmark 2012 (over 2011)	-
Global Reporting Initiative (GRI)	-
Corporate Governance Code	-

Directie — *Bezoldiging 2012 (€ '000)*

	Functie	Basis	Variabel	Totaal	Pensioen
mr. A.C.J.M. de Kroon	Gemachtigd directeur	0	0	0	0

Raad van commissarissen

	Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)
N.v.t.		

Beschrijving
De N.V. Aangewezen Luchtvaartterrein Maastricht Aachen Airport (ALTMAA) heeft twee taken:
- het beheer van de erfpachtovereenkomst tussen ALTMAA en Maastricht Aachen Airport B.V. (MAA B.V., dochter van de N.V. Holding Businesspark Luchthaven Maastricht);
- het beheer van de verkoopopbrengst van de verkoop van het luchtvaartterrein aan MAA B.V. zolang er nog ontbindende voorwaarden lopen.

Juridische status en eigendom
ALTMAA is een naamloze vennootschap waarin de staat 34,8% van de aandelen houdt. De andere aandeelhouders zijn de provincie Limburg, een aantal Zuid-Limburgse gemeenten, LIOF en de Kamer van Koophandel.

Publiek belang
ALTMAA is een vennootschap zonder activiteiten en vervult niet een ander publiek belang dan het beheren van de verkoopopbrengst van het luchthaventerrein.

Invulling aandeelhouderschap
Bij verkoop van de luchthaven in 2004 is als ontbindende voorwaarde opgenomen dat de aanwijzingsvergunning van N.V. Holding Businesspark Luchthaven Maastricht onherroepelijk wordt.
De enige resterende taak van ALTMAA is het beheer van de erfpachtovereenkomst. De directie van ALTMAA onderzoekt verder op welke wijze ALTMAA kan worden ontbonden en waar de genoemde beheerstaak zal worden belegd. Naar verwachting is hier geen rol meer voor de Staat weggelegd.

Buitenlandse activiteiten
Niet van toepassing.

2.2.2 KG Holding

Algemene gegevens	
Naam staatsdeelneming	K.G. Holding
Bedrijfssector	Re-integratie
Vestigingsplaats	Apeldoorn
Jaar van oprichting	2002
Aantal werknemers (in fte)	0
Website	-
Belang Staat der Nederlanden	100%

Financieel overzicht (€ mln.)	2012	2011	2010
Totaal activa	n.v.t.[33]		
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen			
Inkomsten			
Winst			
Dividend			
Ontvangen door staat			
Solvabiliteitsratio			
Rendement op gemiddeld eigen vermogen			
Pay-out ratio			

Bedrijfsspecifieke kerncijfers	2012	2011	2010
n.v.t.			

Corporate governance	
Transparantiebenchmark 2012 (over 2011)	-
Global Reporting Initiative (GRI)	-
Corporate Governance Code	-

Directie — *Bezoldiging 2012 (€ '000)*

	Functie	Bezoldiging	Variabel	Totaal	Pensioen
J. Lintjer	Directeur	-	-	-	-
J.R. Maas	Curator	-	-	-	-
A.B.H.M. van Thiel	Curator	-	-	-	-

Raad van commissarissen

	Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)
N.v.t.		

[33] Gefailleerde vennootschappen stellen geen jaarverslagen op. Financiële informatie kan enkel worden afgeleid uit openbare verslagen die de curator opstelt op verzoek van de rechtbank. In het geval van K.G. Holding kunnen de openbare verslagen worden opgevraagd bij de rechtbank Rotterdam.

Beschrijving

Aan het hoofd van de Kliq Groep staat de houdstermaatschappij KG Holding. KG Holding houdt de aandelen in Kliq en haar zustervennootschap Kliq Re-integratie. Bij beslissing van de rechtbank Rotterdam d.d. 8 februari 2005 is K.G. Holding in staat van faillissement verklaard.

De Kliq Groep is ontstaan uit de voormalige Arbeidsvoorziening van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. In het regeerakkoord van het tweede kabinet Kok was opgenomen dat de Arbeidsvoorziening verzelfstandigd zou worden. Dit is uiteindelijk in 2001 gebeurd. Vanwege de voortdurende financiële problemen is de Kliq Groep herhaaldelijk gesaneerd en geherstructureerd. De laatste omvangrijke herstructurering vond plaats in 2003, waarbij de staat een reddingslening van € 45 miljoen ter beschikking heeft gesteld aan de Kliq Groep. Bij beschikking van 19 juli 2006 heeft de Europese Commissie het verzoek van de staat om deze reddingslening om te zetten in herstructureringssteun afgewezen wegens onverenigbaarheid met de gemeenschappelijke markt. Door deze afwijzing is de door de staat beschikbaar gestelde reddingslening van € 45 miljoen te vermeerderen met de rente opeisbaar geworden en dient de staat de lening op te eisen.

Juridische status en eigendom

De staat houdt 100% van de aandelen van K.G. Holding N.V. Het faillissement en de beschikking van de Europese Commissie heeft tot een aantal procedures geleid tussen de staat en de curatoren. Deze procedures lopen nog.

Publiek belang

Het publiek belang van K.G. Holding bestaat thans uit het veilig stellen van de hiermee gemoeide financiële belangen.

Invulling aandeelhouderschap

De beschikking van de Europese Commissie verplicht tot het terugvorderen van de verleende staatssteun. Op dit moment lopen hiertoe enkele procedures tussen de curatoren van K.G. Holding en haar dochterondernemingen enerzijds en de staat anderzijds.

Buitenlandse activiteiten

Niet van toepassing.

2.2.3 NIO

Algemene gegevens	
Naam staatsdeelneming	De Nederlandse Investeringsbank voor Ontwikkelingslanden N.V. (NIO)
Bedrijfssector	Financiële dienstverlening
Vestigingsplaats	Den Haag
Jaar van oprichting	1965
Aantal werknemers (in fte)	0
Website	www.dnio.nl
Belang Staat der Nederlanden	100%

Financieel overzicht			
(€ mln.)	2012	2011	2010
Totaal activa	223,8	325,8	370,7
Eigen vermogen	1,1	1,1	1,1
Vreemd vermogen	222,7	324,9	369,9
Inkomsten	11,4	12,6	20,5
Winst	0	0	0
Dividend	0	0	0
Ontvangen door staat	0	0	0
Solvabiliteitsratio	0,00	0,00	0,00
Rendement op gemiddeld eigen vermogen	0,00%	0,00%	0,00%
Pay-out ratio	0%	0%	0%

Bedrijfsspecifieke kerncijfers			
	2012	2011	2010
Leningenportefeuille (€mln.)	533	586	641
Aantal leningen	113	123	126
Aantal landen met een lening	17	18	20

Corporate governance	
Transparantiebenchmark 2012 (over 2011)	-
Global Reporting Initiative (GRI)	-
Corporate Governance Code	-

Directie		*Bezoldiging 2012 (€ '000)*			
	Functie	Bezoldiging	Variabel	Totaal[34]	Pensioen
T.C. Sevenster B.V.	Directeur			60	

Raad van commissarissen		
	Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)
A. Betting	Voorzitter	1,5

[34] Inclusief kantoorkosten

Beschrijving

De Nederlandse Investeringsbank voor Ontwikkelingslanden N.V. ('NIO') is in 1965 opgericht als volledige dochter van de Nationale Investeringsbank. De Nationale Investeringsbank, de voorloper van het huidige NIB Capital, was destijds een volledige staatsbank en is in 1945 opgericht om de Marshall-hulp te kanaliseren naar het Nederlandse bedrijfsleven. Het doel van de dochteronderneming NIO was leningen te verstrekken aan ontwikkelingslanden onder gunstige voorwaarden zodat deze landen, die destijds geen toegang hadden tot de reguliere kapitaalmarkt, in staat werden gesteld ontwikkelingsrelevante investeringen te doen. Deze leningen hadden een lange looptijd en een lage rente. Deze zogenaamde bilaterale concessionele leningen (alle verstrekt voor 2001) waren destijds een onderdeel van het Nederlandse ontwikkelingssamenwerkingbeleid. Eind jaren negentig is de Nationale Investeringbank geprivatiseerd en zijn de aandelen NIO in 2000, op verzoek van de staat, overgenomen door FMO (waar de staat 51% van de aandelen in houdt).

Het aantal taken van NIO is, na de overname door FMO in mei 2000, sterk afgenomen. Zo is de uitvoering van het programma Ontwikkelings Relevante Export Transacties (ORET) sinds 2007 geen taak meer van NIO. De voornaamste resterende werkzaamheden van NIO zijn het beheren van de aan ontwikkelingslanden verstrekte leningen. Tussen deze taken en de kerntaak en FMO zijn weinig raakvlakken, omdat FMO het bedrijfsleven ondersteunt in ontwikkelingslanden door middel van leningen, participaties, garanties en andere investeringsbevorderende instrumenten en NIO juist de overheden in deze ontwikkelingslanden ondersteunt. Derhalve heeft de staat op verzoek van FMO op 17 november 2010 NIO overgenomen voor het symbolische bedrag van € 1.[35]

Juridische status en eigendom

NIO is een naamloze vennootschap waarin de staat 100% van de aandelen houdt. NIO heeft een raad van bestuur en een raad van commissarissen. Het verlicht structuurregime is van toepassing.

Publiek belang

Het afbeheren van de in het verleden verstrekte leningen aan overheden in ontwikkelingslanden.

Invulling aandeelhouderschap

NIO verricht sinds de oprichting in 1965 voornamelijk activiteiten in opdracht van de minister van Buitenlandse Zaken. In een overeenkomst tussen NIO en de minister van Buitenlandse Zaken worden de taken van NIO en de bevoegdheden van de minister van Buitenlandse Zaken omschreven, alsmede de wijze waarop NIO daarvoor kostendekkend wordt vergoed. Hierdoor is de aandeelhoudersrol beperkt.

Buitenlandse activiteiten

NIO verschaft leningen in ontwikkelingslanden. Daarom vinden per definitie alle financieringsactiviteiten in het buitenland plaats. Eventuele verliezen die kunnen ontstaan als partijen niet voldoen aan hun betalingsverplichtingen worden vergoed door het ministerie van Buitenlandse Zaken.

[35] Tweede Kamer der Staten-Generaal Vergaderjaar 2009-2010, 28165, nr. 113 en nr. 114.

2.2.4 Rechterland

Algemene gegevens	
Naam staatsdeelneming	N.V. Rechterland
Bedrijfssector	Facilitaire dienstverlening
Vestigingsplaats	Zwolle
Jaar van oprichting	1990
Aantal werknemers (in fte)	0
Website	-
Belang Staat der Nederlanden	100%

Financieel overzicht

(€ mln.)	2012	2011	2010
Totaal activa	-[36]	12	12
Eigen vermogen	-	11	10
Vreemd vermogen	-	0	1
Inkomsten	0	0	0
Winst [37]	0	1,1[38]	0,09
Dividend	0[39]	0	0
Ontvangen door staat	0	0	0
Solvabiliteitsratio	-	0,97	0,90
Rendement op gemiddeld eigen vermogen	-	10,14%	0,88%
Pay-out ratio	0%	0%	0%

Bedrijfsspecifieke kerncijfers

	2012	2011	2010
N.v.t.			

Corporate governance	
Transparantiebenchmark 2012 (over 2011)	-
Global Reporting Initiative (GRI)	-
Corporate Governance Code	-

Directie — *Bezoldiging 2012 (€ '000)*

	Functie	Bezoldiging	Variabel	Totaal	Pensioen
H. Kremer	Directeur [40]	-	-	-	-

Raad van commissarissen

	Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)[41]
drs. J.H.J. Cuypers	Voorzitter	-
W.G. Tuinenburg	Lid	-

[36] De vennootschap is opgeheven
[37] Betreft rentevergoeding op de nog aanwezige middelen en/of vrijval van pensioenvoorziening.
[38] Het positieve resultaat werd in belangrijke mate veroorzaakt door een incidentele bate, als gevolg van het vrijvallen van de voorziening. Er was geen reden meer deze voorziening, die destijds is gevormd voor risico's voor schadeclaims aan te houden.
[39] De Staat heeft in 2012 wel eenmalige opbrengsten á € 11,4 miljoen van de liquidatie van N.V. Rechterland ontvangen.
[40] De directeur is extern ingehuurd.
[41] De totale vergoeding voor de raad van commissarissen bedroeg in 2012 € 10.000.

Beschrijving

In 1990 werd de naamloze vennootschap Nederlands Inkoopcentrum opgericht als rechtsopvolger van het sinds 1921 opererende Rijksinkoopbureau (RIB). Nadat de activiteiten van NIC werden verkocht, werd de naam van de holding NIC in 2005 veranderd in Rechterland. De holding kent geen bedrijfsactiviteiten, maar wikkelt slechts enkele zaken af. Eind 2012 is N.V. Rechterland opgeheven. De resterende liquide middelen á € 11,4 miljoen zijn in 2012 uitgekeerd aan de aandeelhouder.

Juridische status en eigendom

N.V. Rechterland is een naamloze vennootschap, waarvan de staat 100% van de aandelen houdt. De onderneming had in 2012 een twee leden tellende raad van commissarissen en een extern ingehuurde bestuurder.

Publiek belang

Het oorspronkelijke doel van RIB was een doelmatiger besteding van de overheidsgelden door een centrale inkoop. De opkomende tendens van overheveling van staatstaken naar de marktsector in de jaren tachtig had ook gevolgen voor RIB. Dit leidde, samen met het onvoldoende klantgerichte imago van het RIB, in het conceptregeerakkoord 1986 van het tweede kabinet Lubbers tot het voornemen het RIB op te heffen. Eind jaren negentig werden de ontwikkelde handelsactiviteiten aan Guilbert verkocht. Het Factoring bedrijf NIC Finance werd aan Fortis verkocht en uiteindelijk werden de activiteiten van NIC op het gebied van de inkoopdienstverlening verkocht aan Proclare N.V. Slechts het bedrijfspand en enkele daaraan verbonden werknemers bleven in de holding NIC. Het bedrijfspand werd in juli 2005 met een boekwinst verkocht en het dienstverband met alle resterende medewerkers werd beëindigd. Tevens ging in het kader van het verkoopproces de benaming NIC over naar Proclare, waardoor de naam van de holding in 2005 werd gewijzigd in Rechterland. Hiermee was de stap naar volledige privatisering gerealiseerd. Bedrijfsactiviteiten vonden niet meer plaats, aangezien deze alle waren verkocht en geen personeel meer werkzaam was voor Rechterland. Feitelijk stond alleen nog een juridische procedure over een onrechtmatige aanbesteding waarin Rechterland gedaagde is de liquidatie in de weg. In juni 2011 heeft de Hoge Raad arrest gewezen in het voordeel van Rechterland waardoor extra geclaimde schade werd afgewezen. Hierop is besloten om de liquidatieprocedure in gang te zetten. Eind 2012 is de NV Rechterland opgeheven.

Buitenlandse activiteiten

Niet van toepassing.

2.2.1 Twinning

Algemene gegevens	
Naam staatsdeelneming	Twinning Holding
Bedrijfssector	Participatiemaatschappij
Vestigingsplaats	Amsterdam
Jaar van oprichting	1998
Aantal werknemers (in fte)	0
Website	-
Belang Staat der Nederlanden	100%

Financieel overzicht

(€ mln.)	2012	2011	2010
Totaal activa	3,60	2,52	11,42
Eigen vermogen	3,19	2,38	11,27
Vreemd vermogen	0,41	0,14	0,15
Inkomsten	1,29	0,31	0,03
Winst	0,80	0,11	-0,19
Dividend	0	0	0
Afstempeling aandelenkapitaal	0	9	0
Ontvangen door staat	0	9	0
Solvabiliteitsratio	0,89	0,97	0,99
Rendement op gemiddeld eigen vermogen	28,73%	4,60%	-1,69%
Pay-out ratio	0%	79,9%	0%

Bedrijfsspecifieke kerncijfers

	2012	2011	2010
Aantal participaties	0[42]	4	6

Corporate governance	
Transparantiebenchmark 2012 (over 2011)	-
Global Reporting Initiative (GRI)	-
Corporate Governance Code	√

Directie — *Bezoldiging 2012 (€ '000)*

	Functie	Bezoldiging	Variabel	Totaal	Pensioen
WARP B.V.	Statutair directeur	-	-	42	-

Raad van commissarissen

	Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)
H. Kivits	Voorzitter	18,2
J. Stellingsma	Lid	15,1

[42] Op de AvA van 21 juni jl. had Twinning nog 2 participaties.

Beschrijving

Twinning Holding is opgericht op 22 oktober 1998. Het bedrijf heeft geïnvesteerd in een groot aantal beginnende ICT-ondernemingen en beheerde tot en met 2003 zelfstandig een participatieportefeuille van deelnemingen in dit soort bedrijven. Mede vanwege de zeer verslechterde marktomstandigheden in de ICT-sector slaagde Twinning er niet in om zelfstandig tot een rendabele bedrijfsvoering te komen. In 2003 is daarom besloten tot een drastische reorganisatie. De relatief dure beheersorganisatie werd ontmanteld en het uitvoeren van het beheer werd uitbesteed aan Sienna Holdings Europe B.V. Mede vanwege deze kostenbeheer- singsoperatie en een eerste significante en winstgevende verkoop uit de deelnemingenportefeuille, werd in 2004 voor het eerst een positief bedrijfsresultaat geboekt. Inmiddels is de participatieportefeuille gereduceerd van 67 deelnemingen naar nul deelnemingen. Daarmee zijn er geen activiteiten meer in Twinning. De onderneming wordt dit jaar dan ook ontbonden, waarna de liquide middelen die in Twinning resteren zullen worden overgemaakt aan de aandeelhouder

Juridische status en eigendom

Twinning is een besloten vennootschap waarin de staat 100% van de aandelen houdt.

Publiek belang

Twinning beoogde, in samenwerking met marktpartijen, niet optimaal werkende economische omstandigheden zoveel mogelijk te verbeteren. Twinning richtte zich op beginnende in Nederland gevestigde ondernemers op het gebied van de informatie- en communicatietechnologie.

Invulling aandeelhouderschap

Het beheer van de deelneming Twinning is in 2003 overgegaan van het ministerie van Economische Zaken naar het ministerie van Financiën. Sindsdien ligt het accent op het zorgvuldig afbeheren van de participatieportefeuille.

Buitenlandse activiteiten

Niet van toepassing.

2.3 Beleidsdeelnemingen

INHOUDSOPGAVE

2.3.1 BOM

Algemene gegevens	
Naam staatsdeelneming	Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM)
Bedrijfssector	Participatiemaatschappij
Vestigingsplaats	Tilburg
Jaar van oprichting	1983
Aantal werknemers (in fte)	44,7
Website	www.bom.nl
Belang Staat der Nederlanden	57,6%

Financieel overzicht

(€ mln.)	2012	2011	2010
Totaal activa	73,2	50,3	42,4
Eigen vermogen	30,7	31,6	31,0
Vreemd vermogen	42,5	18,7	11,4
Inkomsten	0,0	8,6	8,1
Winst	-0,9[43]	0,6	-2,8
Dividend	0	0	0
Ontvangen door staat	0	0	0
Solvabiliteitsratio	0,42	0,63	0,73
Rendement op gemiddeld eigen vermogen	-2,8%	1,9%	-11,6%
Pay-out ratio	0%	0%	0%

Bedrijfsspecifieke kerncijfers

	2012	2011	2010
Aantal participaties ultimo	32	36	37
Geïnvesteerd vermogen in participaties (€ mln.)	39,2	32,9	33,5
Investeringsvolume in boekjaar (€ mln.)	10,1	6,1	8,5

Corporate governance	
Transparantiebenchmark 2012 (over 2011)	62
Global Reporting Initiative (GRI)	C
Corporate Governance Code	√

Directie — *Bezoldiging 2012 (€ '000)*

	Functie	Basis	Variabel	Totaal	Pensioen
J.J. Pelle	Directeur	184	-	184	35

Raad van commissarissen

	Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)
H.A. Harwig	Voorzitter	12
J.F.L.M.M. Dagevos	Vice-voorzitter	8,5
J.D. Dijkstra	Lid	8,5
W.A.M. Kuypers	Lid	8,5
R.L. Vreeman	Lid	8,5
A.J.A.M. Welten	Lid	8,5

[43] Resultaat 2012 inclusief aanloopverlies Oss Life Science Park ad circa € 1,4 miljoen (voor rekening van Provincie Brabant). Exclusief OLSP heeft BOM een positief rendement van € 0,5 miljoen behaald.

2.3.2 DC-ANSP

Algemene gegevens	
Naam staatsdeelneming	Dutch Caribbean Air Navigation Service Provider (DC-ANSP)
Bedrijfssector	Transport
Vestigingsplaats	Willemstad, Curacao
Jaar van oprichting	2005
Aantal werknemers (in fte)	82
Website	-
Belang Staat der Nederlanden	8,0%

Financieel overzicht

(€ mln.)	2012	2011	2010
Totaal activa	17	17	14
Eigen vermogen	4	4	4
Vreemd vermogen	13	13	10
Inkomsten	8,4	8,3	7,3
Winst	0,3	0,4	0,4
Dividend	0	0	0
Ontvangen door staat			
Solvabiliteitsratio	0,23	0,24	0,26
Rendement op gemiddeld eigen vermogen	8,54%	10,39%	11,11%
Pay-out ratio	0%	0%	0%

Bedrijfsspecifieke kerncijfers

	2012	2011	2010
Aircraft movements in Curacao FIR	129.092	123.267	114.539

Corporate governance	
Transparantiebenchmark 2012 (over 2011)	-
Global Reporting Initiative (GRI)	-
Corporate Governance Code	-

Directie — *Bezoldiging 2012 (€ '000)*

	Functie	Basis	Variabel	Totaal	Pensioen
Mw. M. Albertus - Verboom	Algemeen directeur	137	-	137	20
E. Menig	Directeur	116	-	116	17

Raad van commissarissen

	Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)
R.F. Emers	Voorzitter	8
A. Agard	Lid	6
M. Beringer	Lid	6
E.A.J. Chirino (afgetreden in 2012)	Lid	2
A.S.V. Isidora	Lid	8
G.A. Pieter (afgetreden in 2012)	Lid	2

2.3.3 DNB

Algemene gegevens	
Naam staatsdeelneming	De Nederlandsche Bank N.V. (DNB)
Bedrijfssector	Financiële dienstverlening
Vestigingsplaats	Amsterdam
Jaar van oprichting	1814
Aantal werknemers (in fte)	1625
Website	www.dnb.nl
Belang Staat der Nederlanden	100%

Financieel overzicht

(€ mln.)	2012	2011	2010
Totaal activa	254.392	266.577	133.412
Eigen vermogen	32.095	31.120	27.609
Vreemd vermogen	222.297	235.457	105.803
Inkomsten	2390	1518	1761
Winst	2079	1213	1649
Dividend	1975	750	1567
Ontvangen door staat	1975	750	1567
Solvabiliteitsratio	0,13	0,12	0,21
Rendement op gemiddeld eigen vermogen	6,58%	4,13%	6,64%
Pay-out ratio	95%	62%	95%

Bedrijfsspecifieke kerncijfers

	2012	2011	2010
Bankbiljetten in omloop (€ mln.)	47.856	46.660	44.147
Kosten prudentieel toezicht (€ mln.)	128	119	105

Corporate governance	
Transparantiebenchmark 2012 (over 2011)	56
Global Reporting Initiative (GRI)	A+
Corporate Governance Code	√

Directie — *Bezoldiging 2012 (€ '000)*

	Functie	Basis	Variabel	Totaal	Pensioen
K.H.W. Knot	President	321	-	321	95
A.J. Kellermann	Directeur	290	-	290	86
J. Sijbrand	Directeur	293	-	293	87
F. Elderson	Directeur	272	-	272	81
J. Swank	Directeur	272	-	272	81

Raad van commissarissen

	Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)		Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)
J.F. Van Duyne	Voorzitter	18	G.J. Kleisterlei	Lid	3
A.M. Fentener van Vlissingen	Vice-voorzitter	31	W.J. Kuijken[47]	Lid	21
E. Kist	Vice-voorzitter	21	J.A. van Manen	Lid	30
A.H. van Velden[44]	Lid	30	F. Sijbesma	Lid	10
K.P. Goudswaard	Lid	7	W.G. Tuinenburg	Lid	26
A.H.M. de Jong[45]	Lid	61[46]	H.M. Vletter-van Dort	Lid	30

[44] Tevens lid van de Bankraad. Hiervoor ontvangen leden van de Bankraad pro rata een vergoeding van € 2.850 op jaarbasis. Deze vergoeding is niet in bovenstaande kolom opgenomen.

[45] Tevens lid van de Bankraad. Hiervoor ontvangen leden van de Bankraad pro rata een vergoeding van € 2.850 op jaarbasis. Deze vergoeding is niet in bovenstaande kolom opgenomen.

[46] Deze vergoeding is uitgekeerd aan de werkgever.

[47] Tevens lid van de Bankraad. Hiervoor ontvangen leden van de Bankraad pro rata een vergoeding van € 2.850 op jaarbasis. Deze vergoeding is niet in bovenstaande kolom opgenomen.

2.3.4 EBN

Algemene gegevens	
Naam staatsdeelneming	Energie Beheer Nederland (EBN)
Bedrijfssector	Energie
Vestigingsplaats	Utrecht
Jaar van oprichting	1973
Aantal werknemers (in fte)	65,8
Website	www.ebn.nl
Belang Staat der Nederlanden	100%

Financieel overzicht

(€ mln.)	2012	2011	2010
Totaal activa	5.765	5.888	5.320
Eigen vermogen	200	204	174
Vreemd vermogen	5.565	5.684	5.146
Inkomsten	8.528	7.103	6.486
Winst	2.360	2.131	2.076
Dividend	2.360	2.131	2.076
Ontvangen door staat	2.360	2.131	2.076
Solvabiliteitsratio	0,03	0,03	0,03
Rendement op gemiddeld eigen vermogen	1168,3%	1127,5%	1250,6%
Pay-out ratio	100%	100%	100%

Bedrijfsspecifieke kerncijfers

	2012	2011	2010
Aantal winningsvergunningen aan land	27	24	23
Aantal winningsvergunningen op zee	101	101	103
Aantal opsporingsvergunningen	48	47	48
Afzet gas (m3)	30	30	33

Corporate governance	
Transparantiebenchmark 2012 (over 2011)	132
Global Reporting Initiative (GRI)	C+
Corporate Governance Code	√

Directie *Bezoldiging 2012 (€ '000)*

	Functie	Bezoldiging	Variabel	Totaal	Pensioen
J.D. Bokhoven	Algemeen directeur	229	47	276	113

Raad van commissarissen

	Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)[48]
R.M.J. van der Meer	Voorzitter	29
A.H.P. Gratama van Andel	Lid	23
G-J. Kramer	Lid	23
H.M.C.M. van Oorschot	Lid	23

[48] Naast hun bruto jaarvergoeding ontvangen ieder van de commissarissen € 1.000 onbelaste onkostenvergadering . Deze vergoeding is in bovenstaande vergoedingssommen opgenomen.

2.3.5 Gasterra

Algemene gegevens	
Naam staatsdeelneming	Gasterra B.V.
Bedrijfssector	Energie
Vestigingsplaats	Groningen
Jaar van oprichting	2005
Aantal werknemers (in fte)	189
Website	www.gasterra.nl
Belang Staat der Nederlanden	10%

Financieel overzicht

(€ mln.)	2012	2011	2010
Totaal activa	3.734	4.121	4.582
Eigen vermogen	216	216	216
Vreemd vermogen	3.518	3.905	4.366
Inkomsten	23.381	21.095	18.357
Winst	36	36	36
Dividend	36	36	36
Ontvangen door staat	3,6	3,6	3,6
Solvabiliteitsratio	0,06	0,05	0,05
Rendement op gemiddeld eigen vermogen	16,7%	16,7%	16,7%
Pay-out ratio	100%	100%	100%

Bedrijfsspecifieke kerncijfers

	2012	2011	2010
Gasverkoop Nederland (€ mln.)	8.895	8.667	7.866
Gasverkoop Overig Europa (€ mln.)	14.368	12.312	10.339
Afzet Nederland (mld. m^3)	34,8	38,1	41,4
Afzet buitenland (mld. m^3)	48,6	48,6	50,1

Corporate governance	
Transparantiebenchmark 2012 (over 2011)	105
Global Reporting Initiative (GRI)	C+
Corporate Governance Code	√

Directie — *Bezoldiging 2012 (€ '000)*

	Functie	Bezoldiging	Variabel	Totaal	Pensioen
G.J. Lankhorst	Statutair directeur	318	75	393	74

Raad van commissarissen

	Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)
drs. C.W.M. Dessens	Voorzitter	17
drs. D.A. Benschop	Lid	7
ir. J.D. Bokhoven	Lid	7
drs. J.C. de Groot	Lid	5
ir. P. Dekker	Lid	5
drs. M.E.P. Dierkx	Lid	7
ir. J.M. Van Roost	Lid	7
drs. A.P.N. Van Veldhoven	Lid	5

2.3.6 LIOF

Algemene gegevens	
Naam staatsdeelneming	N.V. Industriebank Limburgs Instituut voor Ontwikkeling en Financiering (LIOF)
Bedrijfssector	Participatiemaatschappij
Vestigingsplaats	Maastricht
Jaar van oprichting	1975
Aantal werknemers (in fte)	46,7
Website	www.liof.nl
Belang Staat der Nederlanden	94,3%

Financieel overzicht

(€ mln.)	2012	2011	2010
Totaal activa	153,1	166,6	162,6
Eigen vermogen	96,7	100,8	100,6
Vreemd vermogen	56,4	65,8	62
Inkomsten	14,1	14,2	15,2
Winst	-4,3	0,2	0,2
Dividend	0,0	0,0	0,0
Ontvangen door staat	0	0	0
Solvabiliteitsratio	0,63	0,61	0,62
Rendement op gemiddeld eigen vermogen	-4,35%	0,20%	0,20%
Pay-out ratio	0%	0%	0%

Bedrijfsspecifieke kerncijfers

	2012	2011	2010
Aantal participaties ultimo	114	12	132
Geïnvesteerd vermogen in participaties (€ mln.)	102,3	103,3	95,9
Investeringsvolume in boekjaar (€ mln.)	5,0	14,8	9,2

Corporate governance

Transparantiebenchmark 2012 (over 2011)	77
Global Reporting Initiative (GRI)	C
Corporate Governance Code	√

Directie — *Bezoldiging 2012 (€ '000)*

	Functie	Bezoldiging	Variabel	Totaal	Pensioen
drs. Th. M.A.J. Verhagen	Statutair directeur	184	0	184	101

Raad van commissarissen

	Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)
M.W.G. Litjens	Voorzitter	21[49]
Drs. M.J.A. Eurlings	Vice-voorzitter	9
Drs. H.G.O.M. Berkers	Lid	11[50]
Drs. D.M.T. van Boxtel	Lid	11[51]
Prof dr. W.A. Vermeend	Lid	9

[49] Inclusief btw
[50] Inclusief btw
[51] Inclusief btw

2.3.7 Meerstad

Algemene gegevens	
Naam staatsdeelneming	GEM Meerstad B.V.
Bedrijfssector	Gebiedsontwikkeling
Vestigingsplaats	Harkstede
Jaar van oprichting	2005
Aantal werknemers (in fte)	9
Website	www.meerstad.eu
Belang Staat der Nederlanden	10%

Financieel overzicht			
(€ mln.)	2012	2011	2010
Totaal activa	N.v.t.[52]		
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen			
Inkomsten			
Winst			
Dividend			
Ontvangen door staat			
Solvabiliteitsratio			
Rendement op gemiddeld eigen vermogen			
Pay-out ratio			

Bedrijfsspecifieke kerncijfers			
	2012	2011	2010
Geen			

Corporate governance	
Transparantiebenchmark 2012 (over 2011)	
Global Reporting Initiative (GRI)	
Corporate Governance Code	

Directie	Functie				Bezoldiging 2012 (€ '000)
		Basis	Variabel	Totaal	Pensioen
drs. J. Kleine	Directeur	183	-	188	64

Raad van commissarissen	Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)
N.v.t.		

[52] Deze informatie wordt door Meerstad C.V. niet publiek gemaakt, omdat die de commerciële belangen van Meerstad als grond(ver)koper kan schaden. De bezittingen van Meerstad C.V. bestaan vrijwel alleen uit aangekochte gronden. Eventuele (ver)kopers van grond zouden met deze balansinformatie mogelijk hun voordeel kunnen doen inde onderhandelingen met Meerstad.

2.3.8 NOM

Algemene gegevens	
Naam staatsdeelneming	Noordelijke Ontwikkelings Maatschappij (NOM)
Bedrijfssector	Participatiemaatschappij
Vestigingsplaats	Groningen
Jaar van oprichting	1974
Aantal werknemers (in fte)	42,9
Website	www.nom.nl
Belang Staat der Nederlanden	99,97%

Financieel overzicht

(€ mln.)	2012	2011	2010
Totaal activa	92,5	89,0	91,2
Eigen vermogen	88,1	83,9	85,2
Vreemd vermogen	4,4	5,1	6,0
Inkomsten	16,5	14,1	33,0
Winst	4,2	-1,3	11,3
Dividend	0	0	0
Ontvangen door staat	0	0	0
Solvabiliteitsratio	0,95	0,94	0,93
Rendement op gemiddeld eigen vermogen	4,9%	-1,5%	14,2%
Pay-out ratio	0%	0%	0%

Bedrijfsspecifieke kerncijfers

	2012	2011	2010
Aantal participaties ultimo	107	138	124
Geïnvesteerd vermogen in participaties (€ mln.)	80,1	101,8	108,7
Investeringsvolume in boekjaar (€ mln.)	2,9	10,8	9,2

Corporate governance	
Transparantiebenchmark 2012 (over 2011)	89
Global Reporting Initiative (GRI)	C
Corporate Governance Code	√

Directie — *Bezoldiging 2012 (€ '000)*

	Functie	Bezoldiging	Variabel	Totaal	Pensioen
S. Jansen	Directeur	159[53]	-	159	42

Raad van commissarissen

	Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)
R.P. Prins	Voorzitter	15
H. Bosma	Lid	11
A.M.J. Vogd	Lid	11
J.E. de Vries[54]	Lid	13
R. Rabbinge	Lid	11

[53] Inclusief 12.000 fiscale bijtelling auto.
[54] Inclusief BTW.

2.3.9 Oost

Algemene gegevens	
Naam staatsdeelneming	Ontwikkelingsmaatschappij Oost Nederland
Bedrijfssector	Participatiemaatschappij
Vestigingsplaats	Deventer
Jaar van oprichting	2003
Aantal werknemers (in fte)	65,8
Website	www.oostnv.nl
Belang Staat der Nederlanden	57,62%

Financieel overzicht

(€ mln.)	2012	2011	2010
Totaal activa	71,5	66,9	73,0
Eigen vermogen	63,9	58,7	57,3
Vreemd vermogen	7,6	8,2	15,7
Inkomsten	12,8	17,2	11,8
Winst	5,3	1,3	0,9
Dividend	0	0	0
Ontvangen door staat	0	0	0
Solvabiliteitsratio	0,89	0,88	0,78
Rendement op gemiddeld eigen vermogen	8,6%	2,2%	1,6%
Pay-out ratio	0%	0%	0%

Bedrijfsspecifieke kerncijfers

	2012	2011	2010
Aantal participaties ultimo	117	120	102
Geïnvesteerd vermogen in participaties (€ mln.)	57,8	62,6	56,5
Investeringsvolume in boekjaar (€ mln.)	8,8	15,2	13,8

Corporate governance	
Transparantiebenchmark 2012 (over 2011)	92
Global Reporting Initiative (GRI)	C
Corporate Governance Code	√

Directie — *Bezoldiging 2012 (€ '000)*

	Functie	Basis	Variabel	Totaal	Pensioen
Drs. C.W. van Willigen	Directeur	139[55]	-	139	19

Raad van commissarissen

	Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)
A. Verberk	Voorzitter	11
W.H.M. Zijm	Vice-voorzitter	8
J. Schepers	Lid	11
H.A. Doek	Lid	11

[55] Basissalaris is inclusief levenslooppregeling en fiscale bijtelling auto.

2.3.10 ProRail

Algemene gegevens	
Naam staatsdeelneming	ProRail B.V.
Bedrijfssector	Infrastructuur
Vestigingsplaats	Utrecht
Jaar van oprichting	1995
Aantal werknemers (in fte)	4326
Website	www.prorail.nl
Belang Staat der Nederlanden	100% (via Railinfratrust B.V.)

Financieel overzicht

(€ mln.)	2012	2011	2010
Totaal activa	20.582	20.414	19.573
Eigen vermogen	5.704	5.702	5.195
Vreemd vermogen	14.878	14.712	14.378
Inkomsten	1.653	1.682	1.757
Winst	0	0	0
Dividend	0	0	0
Ontvangen door staat	0	0	0
Solvabiliteitsratio	0,28	0,28	0,27
Rendement op gemiddeld eigen vermogen	0,00%	0,00%	0,00%
Pay-out ratio	0%	0%	0%

Bedrijfsspecifieke kerncijfers

	2012	2011	2010
Geleverde Treinpaden aan reizigersvervoerders	98,1	98,7	97,8
Reizigerstevredenheid Reinheid stations	58	58	58
Reizigerstevredenheid Sociale veiligheid overdag	90	91	90
Reizigerstevredenheid Sociale veiligheid 's avonds	59	60	58

Corporate governance	
Transparantiebenchmark 2012 (over 2011)	74
Global Reporting Initiative (GRI)	B
Corporate Governance Code	√

Directie — *Bezoldiging 2012 (€ '000)*

	Functie	Bezoldiging	Variabel	Totaal	Pensioen
mw. M.W. Gout-van Sinderen	President-directeur	188	-	188	9
H.P.M.G. Steeghs	Directeur Financiën	199	-	199	9
P.M.E. Dirix	Directeur Operatie	165	-	165	7

Raad van commissarissen

	Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)
M.A.M. Boersma	President-commissaris	54
W.E. Kooijman	Lid	33
mw. C.J.G. Zuiderwijk-Jacobs	Lid	27
mw. J.G.H. Helthuis	Lid	21
P.T.H. Timmermans	Lid	21

2.3.11 Saba Bank

Algemene gegevens	
Naam staatsdeelneming	Saba Bank Resources N.V.
Bedrijfssector	Energie
Vestigingsplaats	Saba
Jaar van oprichting	1976
Aantal werknemers (in fte)	-
Website	-
Belang Staat der Nederlanden	8,0%

Financieel overzicht (€ mln.)	2012[56]	2011	2010
Totaal activa	0,97	1,06	1,00
Eigen vermogen	0,96	1,04	0,98
Vreemd vermogen	0,01	0,02	0,02
Inkomsten	0,05	0,05	0,05
Winst	-0,01	-0,04	-0,03
Dividend	0	0	0
Ontvangen door staat	-	-	-
Solvabiliteitsratio	0,99	0,98	0,98
Rendement op gemiddeld eigen vermogen	-0,97%	-3,68%	-3,02%
Pay-out ratio	0%	0%	0%

Bedrijfsspecifieke kerncijfers	2012	2011	2010
N.v.t.			

Corporate governance	
Transparantiebenchmark 2012 (over 2011)	-
Global Reporting Initiative (GRI)	-
Corporate Governance Code	-

Directie	Functie	*Bezoldiging 2012 (€ '000)* Basis	Variabel	Totaal[57]	Pensioen
C. Gomes Casseres	Directeur	-	-	-	-

Raad van commissarissen	Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)[58]
H.R. Smith	Voorzitter	
C.A. Lindo	Lid	
M.D. Peterson	Lid	
M.N.A. Hoeve	Lid	
W.S. Johnson	Lid	

[56] Wisselkoers USD/EUR = 0,75801 31 december 2012.
[57] Geen gegevens beschikbaar over bezoldiging bestuurders.
[58] Geen gegevens beschikbaar over vergoeding commissarissen.

2.3.12 Winair

Algemene gegevens	
Naam staatsdeelneming	Winair
Bedrijfssector	Transport
Vestigingsplaats	Sint Maarten
Jaar van oprichting	1961
Aantal werknemers (in fte)	117[59]
Website	www.fly-winair.com
Belang Staat der Nederlanden	8,0%

Financieel overzicht

(€ mln.)	2012	2011	2010
Totaal activa	3	2	3
Eigen vermogen	-6	-9	-7
Vreemd vermogen	1	11	10
Inkomsten	13	11	12
Winst	2	-1	-1
Dividend	0	0	0
Ontvangen door staat	0	0	0
Solvabiliteitsratio	-2,05	-3,54	-2,44
Rendement op gemiddeld eigen vermogen	-	-	-
Pay-out ratio	0%	0%	0%

Bedrijfsspecifieke kerncijfers

	2012	2011	2010
Bezettingsgraad passagiers	63,5%	64,5%	52,6%
Aantal passagiers	154.948	158.540	195.510

Corporate governance	
Transparantiebenchmark 2012 (over 2011)	-
Global Reporting Initiative (GRI)	-
Corporate Governance Code	-

Directie — *Bezoldiging 2012 (€ '000)*

	Functie	Basis	Variabel	Totaal	Pensioen
Michael D. Cleaver	President & CEO	101	107	208	-
Roberto A. Gibbs	Vice President & CFO	24	107	131	-

Raad van commissarissen

	Functie	Vergoeding 2012 (€ '000)
George Greaux	Voorzitter	8
Gerrit Draai	Lid	5
Robert Budike	Lid	5

[59] Waarvan drie (3) met een z.g. "On Call Agreement.

3. Toelichting van definities

INHOUDSOPGAVE

Basel III	Basel III is een uitgebreid pallet aan hervormingsmaatregelen ontworpen door het Bazels comité van bankentoezicht om regulering, toezicht en risicomanagement van de financiële sector te verbeteren. De Nederlandsche Bank verwacht van Nederlandse financiële instellingen dat zij eind 2017 aan Basel III voldoen.
Belang Staat der Nederlanden	Percentage eigendom van de stemgerechtigde aandelen.
Code Banken	De Code Banken is op 9 september 2009 vastgesteld door het bestuur van de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB). Op de Code Banken is het pas toe of leg uit-beginsel van toepassing. Banken vermelden in hun jaarverslag op welke wijze zij de principes in het voorafgaande jaar hebben toegepast en zetten, indien van toepassing, gemotiveerd uiteen waarom een principe eventueel niet (volledig) is nageleefd. De Code Banken is van toepassing op alle banken die beschikken over een bankvergunning verleend op grond van de Wet op het financieel toezicht (Wft).
Corporate Governance Code	De Nederlandse Corporate Governance Code is van toepassing op alle beursvennootschappen met statutaire zetel in Nederland. De code bevat zowel principes als concrete bepalingen die de bij een vennootschap betrokken personen en partijen tegenover elkaar in acht zouden moeten nemen. De principes kunnen worden opgevat als de moderne, en inmiddels breed gedragen, algemene opvattingen over goede corporate governance. De vennootschap vermeldt elk jaar in haar jaarverslag op welke wijze zij de principes van de code in het afgelopen boekjaar heeft toegepast.
Credit rating	Een kredietbeoordeling beoordeelt de financiële sterkte van een uitgevende instelling van obligaties. Dit helpt de belegger om te bepalen wat de kans is dat de uitgevende instelling couponbetalingen tijdig zal voldoen en nog belangrijker dat de initiële investering op de vervaldag wordt terugbetaald. De drie belangrijkste kredietbeoordelaars zijn Standard & Poor's, Moody's en Fitch. De rating heeft invloed op de rente die de beleggers zullen bereid zijn te betalen, hoe sterker de rating, hoe lager de rentelasten voor de uitgevende instelling.
Dividend	Een uitkering van een deel van de winst van een bedrijf aan zijn aandeelhouders. Op voordracht van de Raad van Bestuur wordt het uit te keren dividend met instemming van de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) vastgesteld.
Eigen vermogen	Het totale eigen vermogen wordt berekend door de totale activa te verminderen met de totale verplichtingen.
Global Reporting Initiative	De Global Reporting Initiative (GRI) stuurt aan op duurzaamheidrapportage door alle organisaties. GRI produceert 's werelds meest volledige Sustainability Reporting Framework, om zo meer transparantie van organisaties te bewerkstelligen. Het framework, met de reporting guidelines als hart, zet principes en indicatoren uiteen die bedrijven kunnen gebruiken bij het meten en rapporteren van hun economische, ecologische en sociale prestaties.
Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) houdt in dat een bedrijf de verantwoordelijkheid neemt voor de sociale, ecologische en economische gevolgen van de activiteiten van het bedrijf over de gehele keten.
Participatiemaatschappij	Een participatiemaatschappij heeft het doel te participeren in andere maatschappijen, maar heeft zelf geen operationele activiteiten.

Pay-out ratio	Percentage van het nettoresultaat dat wordt uitgekeerd als dividend.
Raad van Bestuur	Het orgaan dat verantwoordelijk is voor het bestuur van de onderneming.
Raad van Commissarissen	Het orgaan dat bij bedrijven toezicht houdt op en adviezen geeft aan de Raad van Bestuur.
Rendement op gemiddeld eigen vermogen	Indicator van de winstgevendheid van de onderneming. Rendement op gemiddeld eigen vermogen = $\frac{\textit{Nettoresultaat}}{\textit{gemiddeld eigen vermogen}}$
Solvabiliteitsratio	Indicator van de vermogensstructuur van de onderneming. Solvabiliteitsratio = $\frac{\textit{Eigen vermogen}}{\textit{Totaal vermogen}}$
Structuurregime, verlicht structuurregime en gewone vennootschap	Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek onderscheidt de volgende vennootschappelijke regimes die verschillende implicaties hebben voor de zeggenschapsrechten van een aandeelhouder: de gewone vennootschap, het structuurre- gime en het verlicht structuurregime. Vennootschappen die aan bepaalde door de wet gestelde criteria voldoen, zijn verplicht om bepalingen van het zogenoemde structuurre- gime toe te passen. Die vereisten zien onder meer op de omvang van het geplaatste kapitaal en het aantal werknemers. Het belangrijkste verschil tussen een structuurregime en een gewone vennootschap betreft de taken van de raad van commissarissen. In een structuurregime vindt een verschuiving plaats van de zeggenschap van aandeelhouders naar de raad van commissarissen. Bij het structuurregime heeft de raad van commissarissen naast zijn toezichthoudende taak tevens tot taak het bestuur te benoemen (en te ontslaan) en een aantal bestuursbesluiten goed te keuren. De wet noemt enkele uitzonderingen waarbij het structuurregime niet volledig, maar slechts beperkt van toepassing is. Dit is het zogenoemde verlicht structuurregime. Bij een dergelijk regime kent niet de raad van commissarissen de bevoegdheid om leden van het bestuur te benoemen en te ontslaan, maar blijft deze bevoegdheid toegewezen aan de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA). Het komt er op neer dat de aandeelhouders minder (rechtstreekse) bevoegdheden hebben onder een structuurregime dan onder de andere regimes. Van een verlicht structuurregime kan onder meer sprake zijn indien een publiekrechtelijke rechtspersoon (zoals de Staat of een decentrale overheid) het gehele kapitaal verschaft.
Transparantiebenchmark	De Transparantiebenchmark is een jaarlijks terugkerend onderzoek met als doel de inhoud en kwaliteit in maatschappelijke verslaggeving van de grootste Nederlandse ondernemingen in beeld te brengen. Deelnemende ondernemingen doen kennis op van algemeen geaccepteerde criteria voor maatschappelijke verslaggeving en krijgen inzicht in eventuele verbeterpunten voor de verslaggeving. Zie ook www.transparantiebenchmark.nl.
Vreemd vermogen	Hiermee wordt bedoeld het totaal van de verplichtingen.
Winst	In dit jaarverslag bedoelt men hiermee de nettoresultaat, tenzij anders vermeld. Het nettoresultaat is het geld dat overblijft nadat alle kosten van de onderneming zijn betaald.

Financiële gegevens staatsdeelnemingen 2012

INHOUDSOPGAVE

	Belang staat	Aandeelhoudersschap	Sector	Totale activa (€ mln.)	Eigen vermogen (€ mln.)	Winst (€ mln.)	Dividend aan staat (€ mln.)	RoE	Pay-out ratio	Corporate Governance Code	GRI	Transparantiebenchmark
Operationele deelnemingen bij Financiën												
BNG Bank	50%	Financiën	Financiële dienstverlening	142.228	2.752	332	41	14,3%	25%	√	A+	12
Connexxion	33,3%	Financiën	Transport	526	177	2	0	1,2%	0%	-	C	153
COVRA	100%	Financiën	Radioactiefafvalmanagement	181	10	-0,7	0	-6,8%	0%	√	C+	59
FMO	51%	Financiën	Financiële dienstverlening	5.561	1.822	146	3	8,4%	4,6%	√	B+	26
Gasunie	100%	Financiën	Energie	11.073	4.857	359	215	7,7%	60%	√	C	44
HbR	29,2%	Financiën	Infrastructuur	3.698	2.093	228	25	11,2%	37,6%	√	A+	6
Holland Casino	100%	Financiën	Kansspelen	228	65	-1	0	-1,0%	0%	√	C	41
KLM	5,9%	Financiën	Transport	10.788	2.441	-44	0	-1,8%	0%	√	C	34
KNM	100%	Financiën	Metaalbewerking	32	10	0,5	0,2	4,9%	50%	√	C +	120
NS	100%	Financiën	Transport	6.243	3.162	264	0	8,6%	35%	√	A+	28
NWB Bank	17,2%	Financiën	Financiële dienstverlening	76.084	1.226	40	0	3,3%	0,0%	√	B+	32
Schiphol Group	69,77%	Financiën	Infrastructuur	5.788	3.203	199	76	6,2%	50,0%	√	B+	47
Nederlandse Staatsloterij	100%	Financiën	Kansspelen	244	73	98	94	138,2%	96%	√	B+	75
Tennet	100%	Financiën	Energie	10.055	2.841	180	59	6,6%	41%	√	C+	81
Thales Nederland	1%	Financiën	Defensie	426	113	15	0	9,3%	0%	-	-	-
UCN	100%	Financiën	Energie	635	630	133	63	22,6%	47,5%	√	C+	199
Operationele deelnemingen bij beleidsdepartementen												
BOM	57,6%	EZ	Participatiemaatschappij	73	31	-0,9	0	-2,8%	0%	√	C	62
DNB	100%	Financiën	Financiële dienstverlening	254392	32.095	2.079	1.975	6,6%	95%	√	A+	56
EBN	100%	EZ	Energie	5.765	200	2.360	2.360	1168,3%	100%	√	C+	132
Gasterra	10%	EZ	Energie	3.734	216	36	36	16,7%	100%	√	C+	105
LIOF	94,3%	EZ	Participatiemaatschappij	153	97	-4	0	-4,3%	0%	√	C	77
Meerstad	10%	EZ	Gebiedsontwikkeling	0	0	0	0	0,0%	0%	-	-	-
DC-ANSP	8,0%	I&M	Transport	17	4	0	0	8,5%	0%	-	-	-
NOM	99,97%	EZ	Participatie maatschappij	93	88	4	0	4,9%	0%	√	C	89
Oost	57,6%	EZ	Participatie maatschappij	72	64	5	0	8,6%	0%	√	C	92
ProRail	100%	I&M	Infrastructuur	20.582	5.704	0	0	0,0%	0%	√	B	74
Saba Bank	8,0%	EZ	Energie	1	1	0	0	-1,0%	0%	-	-	-
Winair	8,0%	I&M	Transport	3	-6	2	0	-	0%	-	-	-
Deelneming in afbeheer												
ALTMAA	34,8%	Financiën	Infrastructuur	2,3	2,3	0,04	0	1,7%	0%	-	-	-
K.G. Holding	100%	Financiën	Re-integratie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-	-	-
NIO	100%	Financiën	Financiële dienstverlening	224	1,1	0	0	0%	0%	-	-	-
Rechterland	100%	Financiën	Facilitaire dienstverlening	-	-	0,04	0	0%	0%	-	-	-
Twinning	100%	Financiën	Participatiemaatschappij	3,6	3,2	0,8	0	28,7%	29%	√	-	-

Colofon

Pagina 2	Schiphol
Pagina 4	NS
Pagina 44	Gasunie
Pagina 52	NS
Pagina 66	Schiphol
Achterzijde	Gasunie

www.rijksoverheid.nl